Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔR DE DUMINECĂ 17)

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov administrațiunea, piața mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 90.—Anul LVIII. Brașov, Duminecă, 23 Aprilie (5 Maĭ) 1895.

Lucrările Sinódelor.

Am promis în numĕrul trecut de Duminecă, că vom da un resumat despre lucrările Sinódelor diecesélor provinciei bisericeĭ române gr. or. din Transilvania și Ungaria, arătând hotărîrile cele mai principale ale acestor Sinóde. Incepem déră cu:

Sinodul archidiecesan din Sibiiu.

Prima ședință s'a deschis în Dumineca Tomei, 9 (21) Aprilie. S'a ales biroul și diferitele comisiunĭ, se presentară diferitele raporturĭ și rugărĭ, carĭ s'au predat comisiunilor respective pentru studiare, ér la urmă s'a esprimat, prin sculare, condolență din incidentul morțiĭ metropolituluĭ Silvestru-Morariu din Bucovina.

Ședința a doua s'a ținut Lunĭ, dér în acéstă ședință s'a lucrat puțin, din causă, că comisiunile încă nu erau gata cu lucrările lor.

Ședința III, ținută în 11 (23) Aprilie. Deputatul sinodal Zah. Tatar din cerc. XVI al Sighișóreĭ își depune mandatul, urmând a se alege alt deputat în acel cerc. Se presentă raportul consistoruluĭ în causa scóteriĭ în fiă-care di a „Telegrafuluĭ Român“, care s'a predat comisiuneĭ organisatóre. Se verifică deputații nou aleșĭ *Dr. Petru Șpan* pentru cercul Clușiu, și *Romul Anucuța* în cercul Ilia, ér verificarea deputaților *Dr. V. Cupșa* în cercul Solnoc și *Ioan Măcelar* în cercul Săliștei s'a amânat, avênd de a-se face nouĕ cercetărĭ asupra decursuluĭ alegereĭ lor.

Urméză la desbatere *raportul general al Consistoruluĭ ca senat plenar*, în care se constată între altele, că din *Fundațiunea Andronic* s'au împărțit pentru an. 1895 următórele ajutóre: la 64 învĕțăcei câte 30 fl., la 14 sodalĭ érășĭ câte 30 fl., ér la 24 măestri, adecă sodalĭ în condițiunĭ de-a se face măestri, câte 60—100 fl. Peste tot, la 102 persóne s'au dat ajutóre în sumă de 3900 fl., adecă cu 60 fl. mai mult, ca în anul trecut. Discuțiune mai lungă a provocat partea aceea din raportul consistorial, în care se vorbesce despre lucrările neisprăvite la finea anuluĭ 1894 (al căror numĕr era de 1714) și despre afacerea asesoruluĭ consistorial Nicolae *Cristea*, și a profesorilor seminarialĭ Dr. Daniil P. *Barcianu* și Demetriu *Comșa*, despre carĭ scim, că au fost condamnațĭ la închisóre de stat în procesul Memorandului.

Despre d-l Cristea, care după suferirea închisoreĭ de 8 lunĭ s'a reîntors la oficiul sĕu, se dice în raport, că Consistorul l'a lăsat și mai departe în slujba de mai 'nainte, dér desaprobă amestecarea luĭ în afacerĭ politice și-l opresce tot-odată de-a se amesteca în ast-fel de lucrurĭ în viitor, ér afacerea salaruluĭ sĕu, oprit din partea guvernuluĭ, a rĕmas sĕ se reguleze pe basa normelor esistente și a unuĭ conclus consistorial, după care celor judecațĭ pentru delicte politice li-se subtrage jumĕtate din salar pe timpul absentăriĭ lor dela oficiu. Cât pentru d-niĭ Barcianu și Comșa, se spune în raport, că guvernul a poruncit anume, ca amêndoĭ sĕ fiă trașĭ în cercetare disciplinară după eșirea lor din închisóre.

Ședința IV, din 12 (24) Aprilie. Sinodul îndrumă Consistorul, ca în viitor sĕ nu mai rĕmână așa îndĕrĕt cu lucrările sale, ér președintele sĕ îngrijéscă, ca fiă-care din Consistor sĕ-șĭ împlinéscă afacerea sa la terminul dat. Urméză apoi afacerea Cristea, care s'a desbătut în ședință secretă. D-niĭ I. *Popea*, Aug. *Nicóră* și V. *Damian* au făcut fiă-care câte-o propunere, protestând în contra dojaneĭ, ce 'i-s'a dat d-luĭ Cristea din partea Consistoruluĭ și cerênd, ca Consistorul sĕ nu sufere, ca guvernul unguresc sĕ se amestece în trebile bisericeĭ nóstre. In înțelesul acesta a vorbit și domnul I. C. *Panțu*, dér înzadar, căcĭ punêndu-se afacerea la vot, lucrul a rĕmas așa, precum a hotărît Consistorul.

Ședința V, dela 13 (25) April. Se face o dare de sémă asupra *raportuluĭ general al Consistoruluĭ ca senat bisericesc.* Din acest raport însemnăm următórele: Clerul întreg al archidieceseĭ constă din 967 persóne; între aceștia sunt: protopresbiterĭ tractualĭ 28, administratorĭ protopresbiteralĭ 5, parochĭ 793, administratorĭ parochialĭ 17, capelanĭ 70 etc. Au rĕposat anul trecut 24 preoțĭ, s'au chirotonit 25, dintre carĭ 19 au fost clericĭ absoluțĭ cu calificațiunea obicĭnuită, ér 6 au fost clericĭ extra-ordinarĭ, pentru parochiĭ mai slăbuțe.

Comune bisericescĭ au fost în archidiecesă 1239; familiĭ: 162,893; *suflete: 729,111*, adecă mai mult cu 5264 suflete ca în anul trecut. In tóte protopopiatele poporațiunea se sporesce, afară de protopopiatul Făgăraș, Geoagiu II, Hațeg, Lupșa, Mercurea, Sibiiu și Treiscaune, în carĭ a scădut cu 1889 suflete. Mai mult a scădut poporațiunea în protopopiatul Făgărașuluĭ. Sciu cetí și scrie în archidiecesă 181,154; numĕrul părechilor cununate a fost 5376, al căsĕtoriilor mixte 417, cu totul 5793. Numĕrul conveţuirilor nelegiuite 3570, mai mult cu 284 ca în anul de mai 'nainte. Nascerĭ: 27,926, între carĭ nelegiute 1804. Morțĭ: 22,073. Au trecut dela alte religiunĭ la gr. or. 129; dela gr. or. la alte bisericĭ 57. Bisericĭ nouĕ s'au sânțit 5.

Secțiunea *teologică* a seminaruluĭ Andreian a fost cercetată de 70 clericĭ ordinarĭ și 6 estra-ordinarĭ, — cu 10 mai mulțĭ, ca înainte. Dintre clericĭ 9 au avut esamen de maturitate, 4 câte 8 clase gimn., 5 câte 7, 48 câte 6, ér 4 câte 4 clase și cursul pedagogic. Toțĭ clericii au fost interniștĭ și au plătit câte 100 fl. la an.

Procese matrimoniale au întrat 148; s'au resolvit cu divorțiu 128.

Urméză darea de sémă asupra raportuluĭ Consistoruluĭ ca *senat școlar*, din care însemnăm următórele:

Suma tuturor copiilor obligațĭ a cerceta școla poporală a fost 107,953; au cercetat școla în semestrul I: 67,874 séu 62%; în sem. II: 62,013 séu 57%. In asemĕnare cu anul de mai 'nainte se arată la cei obligațĭ a cerceta școla o crescere de 3604, la cei carĭ au cercetat școla în sem. I o crescere de 2781, ér în sem. II o crescere de 1289.

Edificiĭ școlare sunt 801; dintre acestea 633 corĕspundĕtóre, ér 168 necorĕspundĕtóre, — cele dintâi s'au sporit cu 17, cele din urmă au scădut cu 29. Averea mișcătóre și nemișcătóre a școlelor face 1,223.656 fl. (o crescere de 5,643 fl.) Venitul total al școlelor este 111,719 fl. la an (crescere: 21,334 fl.)

Salarele dau învĕțătorilor suma de: 254,140 fl.; socotit mijlociu se vine pe un învĕțător 252 fl. Dintre 1245 comune bisericescĭ susțin școle proprii 743. Dintre 502 comune, carĭ nu susțin școle proprii, sunt afiliate la școle gr. or. române din parochii matre 241, la școle gr. cat. române 48, ér elevii din celelalte 213 comune bisericescĭ sunt silițĭ a cerceta școle strĕine, mai numai unguresci. Numĕrul total al școlelor s'a împuținat cu 28 din causă, că prin înmulțirea salarelor învĕțătorescĭ, în multe locurĭ au fost silite a se uni câte 2 comune spre a susținé o școlă. Numĕrul total al învĕțătorilor e 887, dintre carĭ 441 definitivĭ și 446 provisorĭ.

La esamenul de calificațiune al învĕțătorilor din 30 Iunie a. tr. au fost admișĭ 23 candidațĭ. Comisarii guvernuluĭ unguresc însĕ au declarat, că în puterea porunciĭ ministeriale din 30 Iunie 1893 nu va suferi nicĭ de astă-dată la facerea esamenuluĭ din limba maghiară pe absolvențiĭ cursuluĭ teologic și pe candidațiĭ pregătițĭ pe cale privată. Dér comisiunea consistorială i-a esaminat și din limbă maghiară, hârtiile le-a trimis la Consistor, ér Consistorul a înaintat afacerea ministruluĭ de culte, cerênd deslegarea eĭ în înțelesul legeĭ de instrucțiune, dér ministrul nicĭ până astădĭ n'a rĕspuns nimic.

Acéstă dare de sémă s'a luat la cunoscință cu adausul: 1) ca Consistorul sĕ ia mĕsurĭ de-a se propune și *lucrul de mână* în secțiunea pedagogică a seminaruluĭ; 2) în privința esamenelor de calificațiune învĕțătorescĭ, Consistorul sĕ céră încă-odată dela ministrul de culte și instrucțiune publică, ca sĕ resolveze cât mai iute acéstă afacere; 3) Pentru visitarea școlelor sĕ se trimită comisarĭ cât mai des și în mai multe părțĭ ale archidieceseĭ. 4) Deóre-ce ministrul dase poruncă, ca *studiul limbeĭ maghiare sĕ se propună în școla comercială din Brașov în limba maghiară*, ér Consistorul a și cerut dela autoritățile numiteĭ școle, ca sĕ se supună aceste porunci, — Sinodul a hotărît, ca Consistorul sĕ protesteze contra acesteĭ poruncĭ și sĕ céră a-se lăsa lucrul precum a fost și înainte.

Ședința VI, dela 14 (26) April. S'a a-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Revedere.

E nópte! — mănăstirea dórme,
În ea 'i o liniște de morțĭ,
Dór singur vêntul de maĭ cércă
Pe la bătrânele eĭ porțĭ.

Și luna luminând din ceriurĭ
Locașul trist, posomorît,
S'ascunde 'n norĭ îngălbenită
De-atât pustiu, de-atât urît.

Intr'o chilie afumată
De flacără de untdelemn,
In jurul unuĭ mort țin strajă
Făclii în sfeșnice de lemn.

La cap o maică 'ngenunchiată
Iĭ face sfintele cetirĭ,
Ș'atâta jale stă în carte
De-'i numaĭ lacrimĭ în privirĭ.

Din când în când își uscă ochiĭ
Pe eĭ cu mâneca trecênd,
Ca ér' sĕ-'i scalde 'n lacrimĭ calde
Culese toț din sfântul rênd.

Chiar și luminile 'nșirate
Pe marginea sicriuluĭ
Din când în când stropesc cu lacrimĭ
In tristul chip al mortuluĭ.

Sĕrmanul! erĭ de diminéță
Sub pórtă 'ntins a fost găsit;
De ómenĭ părăsit — la urmă
Și sufletul i'a părăsit.

Și maicele au plâns de jale,
Din scândurĭ i-au gătit sicriu,
Sĕ aibă măcar mort odihnă
De n'a putut avea, ca viu.

Și cum stă maica 'n genunchiată,
Își lasă cartea 'n pólă lin,
Simțind în suflet durerósă
O amintire, ca un spin:

De mult, de mult — în tinerețe
A fugit dela bărbat,
Așa setósă de viĕță
Și iubitóre de pĕcat;

Dér n'a ținut atâta visul
Bogat în patimĭ și plăcerĭ,
Din el căința a trezit'o
Cu sufletul numaĭ durerĭ.

Și s'a 'ndreptat spre mănăstire
Sĕ între 'n céta de surorĭ,
Ca sufletul sĕ-șĭ lecuéscă
De-atât amar, de-atâțĭ fiorĭ.

De-atuncĭ în rugăciunĭ cerșesce
Ertare sfântuluĭ altar —
Dér vrednică el n'a aflat'o
De-o di de liniște măcar.

Dér cum stă 'n gândurĭ i-se pare,
Că mortul geme, s'a mișcat —
Ea se ridică 'nfiorată,
Se uită ...? zace nemișcat!

Cu témă mâna își întinde
De'i trage giulgiul din obraz —
Pe el atâta suferință
E scrisă și atât năcaz.

Și cum privesce 'n față mortul
Strigând ea cade deodat',
Căcĭ recunósce 'n el, sĕrmana,
Pe-al eĭ nenorocit bărbat.

Brașov. **I. Priscu.**

Floricica Codrului.

Legendă de **C. Stamati Ciurea.**

I.

In timpul robieĭ poporuluĭ rusesc, gemeau sub al eĭ jug apăsător opt-decĭ de milióne de suflete pe un teritor întins, începênd dela zidurile Chineĭ până la malurile Nistruluĭ, un teritor colosal în mărimea luĭ. Boerul era servul Țaruluĭ, éră poporul de rênd sclavul boeruluĭ.

Acea epocă plină de desfătare era fericită pentru boerimea nobilă, care se folosia în plin de puterea maĭ că nemărginită, ce o avea peste robii seĭ... Boerii trăiau în orgiĭ și în risipă, negândind la interesele patrieĭ, chibzuind, că déca terenul lor este neatârnat și robii supușiĭ lor, trebue sĕ fie țéra în bună orênduélă. Éră la cas de rĕsboĭ cu Turcul păgân, boerimea ducea la căsăpiă legióne de robĭ pentru statul militar, și cu asta scăpau de datoriele lor în cas de rĕsboiĭ față cu țéra, dicênd, că sângele nobil trebue păstrat în țéră, ca un product scump, éră nu vĕrsat în luptă de-a valma cu mojicii, ba încă cu

les ca profesor la seminarul archidiecesan d-l Dr. Remus *Roşca*, ér d-l Matei *Voileanu* a fost ales asesor ordinar în senatul bisericesc. Tot-odată s'a decis, ca consistorul, care n'a făcut nicĭ un pas pentru a scóte dela stat salariele, la carĭ au drept urmaşii a doi profesorĭ seminarialĭ, morţĭ în 1892 şi 1893, aşa că ei au trebuit sĕ fiă plătiţĭ din fondul seminariului, făcênd-i acestuia o pagubă de 3408 fl. 4 cr., se decide, ca Consistorul pe rĕspunderea propriă materială şi fără nicĭ o întârḑiere sĕ facă paşĭ pentru încassarea sumelor, ce se cuvin a se scóte din visteria statului.

Şedinţa VII-a dela 15 (27) April. Deputatul Aug. Nicóră cere dela preşedintele Mitropolit unele lămurirĭ asupra vorbirei sale de deschidere. Preşedintele ḑice, că nu se simte dator a rĕspunde. Inţelesul vorbirei sale îl lasă la princeperea membrilor din Sinod. Fiind vorba despre tipografia archidiecesană, care are un fond de 100,000 fl., se constată, că acésta a lucrat anul trecut cu o *pagubă de 2237 fl. 35 cr.*, deşi în buget a fost prevĕḑut un venit de 2600 fl. Prin fostul director al ei, Stefan Dimitriu, tipografia a fost păgubită cu 658 fl. 10 cr. Se hotăresce a se încassa începênd cu 1 Ianuarie 1896 taxele sidocsiale de 10 cr. după familiă, carĭ se vor adauge la fondul general administrativ. Tot dela 1 Ianuarie 1896 va avé sĕ se plătéscă din acest fond şi salarul archiepiscopesc de 8000 fl. în rate lunare anticipative. In urmă s'a hotărît, ca Consistorul, în decursul acestui an, sĕ facă negreşit pregătirile de lipsă pentru edificarea noului seminar şi sĕ raporteze sinodului proxim.

Şedinţa VIII, 15 (27) April. d. a. Se apróbă pentru folosirea în şcóle următórele cărţĭ scrise de d-l Dr. Ilarion *Puşcariu*: 1) „Manual de istoriă bisericéscă pentru tinerimea de confes. gr. or. din şcólele medii şi comerciale"; 2) „Istoria bisericéscă pentru şcólele poporale"; 3) „Istoria biblică pentru şcólele medii inferióre şi şcólele civile"; 4) „Istoria biblică în folosul şcólelor poporale". Se apróbă ca manual de şcólă cartea d-lui V. Oniţiu: „Limba română, fiinţa, originea, rudeniile şi istoria ei".

Şedinţa IX, 16 (28) April. Se aprobă că manual şcolar cartea „Limba maternă" ed. II, de Dr. Il. *Puşcariu.* S'au luat măsurĭ pentru încungiurarea pĕcătoşiilor scandalóse, ivite în administrarea tipografiei, ale căreia dărĭ de sémă pentru anii 1893 şi 1894 încă nicĭ nu s'au făcut. Faţă cu propunerea Consistorului, de-a se scóte „Telegraful Român" în fiă-care ḑi, comisiunea financiară propune, de-a se scóte acéstă fóiă numai odată în sĕptĕmână, ér Sinodul decide a se lăsa afacerea Consistorului arch. spre a-şĭ da părerea în sinodul viitor, ér până atuncĭ sĕ apară ca şi până acum (de 3-orĭ în sĕptĕmână).

Cu terminarea acestei şedinţe, s'a încheiat sesiunea sinodală pentru acest an.

Sinodul eparchial din Arad.

Şedinţa primă s'a deschis în Dumineca Tomei prin importantul discurs al Prea Sânţiei Sale părintelui episcop *Ioan Meţianu*, cunoscut cetitorilor noştri din numĕrul de Dumineca trecută. Sinodul a ales în acéstă şedinţă o comisiune specială, constătătóre din d-nii Babeş, Goldiş, Rotariu şi Zigre, care sĕ dea rĕsunet acelui discurs de deschidere.

In şedinţa II-a ţinută Lunĭ, 22 Aprilie, s'a verificat alegerea de deputaţĭ a d-lor I. Suciu notar în B.-Comloş şi Lucian Şiepeţian administr. protopresb. pentru cercurile Lipova şi Chiseteu. Darea de sémă a comisiunei organisătóre asupra raportului consistoriului plenar dela Arad şi dela Oradea-mare constată, că amêndouĕ consistoriile şĭ-au împlinit datorinţa cum se cuvine. Décă icĭ colea s'a ivit câte-un neajuns, causa este, că lucrările s'au îmulţit, ér personalul nu.

In şedinţa III, din ḑiua următóre, sinodul a dat espresiune condolenţei sale din incidentul morţii metropolitului Bucovinei, Silvestru Morariu, hotărând sĕ-o facă acésta cunoscut consistoriului din Cernăuţĭ prin adresă scrisă. In darea de sémă a comisiunei scolare asupra rapórtelor senatelor scolare ale ambelor consistorii, se constată, că din partea slujbaşilor unguresci de prin comitate, ba chiar şi din partea ministrului s'au făcut multe nedreptăţĭ, multe nelegiuirĭ şi atacurĭ asupra scólelor nóstre. O sumă de dojenĭ şi admoniţiunĭ asupra diferitelor şcóle confesionale de-ale nóstre pe cuvênt, că nu se propune în ele limba maghiară destul de bine, că cutare învĕţător n'ar avé calificaţiunea recerută, ba adunările comitatelor au făcut chiar şi propunerĭ ministrului, ca testimoniile de calificaţiune ale unor învĕţătorĭ de a-i noştri, sĕ le anuleze.

La şcóla de fetiţe din Tornia, Consistorul a trimis o preparandistă, care sĕ propună în scólă până se va face alegerea, dér *paşalele comitatului cu forţa au dat'o afară* pe cuvênt, că nu are testimoniu de calificaţiune. Tot în acéstă comună se afla pe scólă inscripţiunea: „Scóla naţională gr. or. română." Paşalele unguresci din comitat au năvălit şi asupra acestei inscripţiunĭ române, pe care *au şters'o de-asemenea cu forţa*, pe cuvênt, ca „legea nu recunósce astfel de scóle." Consistorul a protestat la ministeriu în contra acestei volnicii şi a cerut satisfacţiune, dér ministeriul şĭ-a făcut urechia tócă. Purtarea stăpânirei unguresci faţă cu aşeḑămintele culturale române din acéstă diecesă, ca şi în tóte altele, când e vorba de Românĭ, e revoltătóre.

Imbunĕtăţirea salariilor învĕţătoresci la minimul de 300 fl. s'a sĕvîrşit pe teritoriul consistoriului aradan în mod îndestulitor. Un numĕr mai mic de comune însĕ din protopopiatul Lipovei şi al Belinţului s'au vĕḑut totuşĭ silite sĕ céră dela stat fatalul ajutor promis de câte 60 fl. la an.

Mai rĕu stau în privinţa acésta comunele de pe teritoriul consistoriului dela Orade. Aşa în protopopiatul *Oradiei-marĭ* nu au minimul salarului prescris de lege 9 dintre 53 şcóle; în protop. *Peşteşului* nu au 16 dintre 36 şcóle; în protopopiatul *Tinca* nu au 5 din 34 şcóle; în protop. *Beliu* nu au 22 din 35; în protop. Beiuş 19 din 34. Astfel din aceste protopopiate, *cam 71 de şcóle vor fi silite a cere dela guvern ajutor.* Mai bine stă protopiatul Văşcăului, cu 44 de şcóle, care a sciut sĕ facă, ca învĕţătorii sĕi sĕ aibă aprópe pretutindenea salarul prescris de lege, fără de-a avé trebuinţă de pomana guvernului.

Pe teritoriul consistoriului din Arad se află 410 şcóle poporale confesionale deale nóstre, apoi o şcólă de fete în Arad şi institutul teologic-pedagogic cu un alemneu în Arad, care întreţine 60—80 de tinerĭ şi altul în Timişóra, în care se află 10—12 tinerĭ.

Peste tot, comisiunea scolară spune, că din raportul senatului scolar al consistorului din Arad s'a convins, că în tóte afacerile scolare, cum şi întru apĕrarea scólelor nóstre faţă cu atacurile contrarilor, consistorul a stăruit din rĕsputerĭ şi bărbătesce.

Intr'o altă şedinţă urmă raportul comisiunei însărcinate a da rĕspuns la discursul de deschidere al Prea Sânţiei Sale d-lui episcop Meţianu. Raportorul comisiunei a fost d-l Pavel *Rotariu.* După ce toţĭ membrii Sinodului se ridicaseră în picióre, d-l Rotariu îşĭ începù vorbirea sa, în care, adresându-se mai întâi către Prea Sânţia Sa, îi ḑice între altele: „Faptul, că bunul Dumneḑeu a dăruit P. S. Vóstre viéţă şi tăriă sufletéscă şi trupéscă, ca timp de 20 anĭ sĕ purtaţĭ în acéstă diecesă toiagul păstorirei şi mitra de archiereu, a âmplut inimele nóstre ale tuturora de sinceră bucuriă sĕ ne credem îndreptăţiţĭ a susţiné, că fiă-care suflare omenésca din turma cuvêntătóre păstorită de I. P. S. Vóstrĕ la auḑul acestui eveniment se va bucura şi inveseli împreună cu noi". — Vorbitorul continuă după acésta de-a arăta în terminĭ tot mai călduroşĭ recunoscinţa pentru activitatea desvoltată de P. S. Sa în aceştĭ 20 de anĭ; arată pietatea datorită memoriei fericitului archiereu Şaguna, precum şi tuturor celorlalţĭ bărbaţĭ, carĭ au conlucrat la înaintarea bisericei, ér la urmă presentă un proiect de resoluţiune de acelaşĭ cuprins, în care în punctul prim „se adreséză cuvinte de felicitare I. P. S. Sale din incidentul archieriei şi păstorirei de 20 de anĭ." Proiectul acesta de resoluţiune a fost primit unanim cu strigăte de „Sĕ trăéscă".

Luă după acésta cuvêntul P. S. Sa părintele episcop, care-şĭ începù cuvêntarea astfel:

„Deşi în lucrările mele ţin, că n'am făcut, decât datorinţa, ce mi-o impune chiămarea mea, primesc cu mulţumită recunoscinta, ce mi-o adresaţĭ. Décă în tainele nepĕtrunse de mintea omenéscă ale provedinţei divine aşa a fost dispus, ca eu înainte cu 20 de anĭ sĕ-mĭ părăsesc casa, ticna şi liniştea mea, şi sĕ ajung la conducerea acestei diecese; décă aşa a destinat aceeaşĭ înaltă provedinţă, ca chiar în aceştĭ 20 anĭ ai păstoriei mele sĕ cadă cele mai multe greutăţĭ şi sarcinĭ, amintite şi în discursul meu de deschidere: vĕ asigur, că nisuinţa mea s'a îndreptat în direcţiunea, de-a întărì posiţiunea acestei diecese espuse, la marginea metropoliei, în nemijlocită apropiare şi atingere cu alte confesiunĭ şi naţionalităţĭ; sĕ întăresc posiţiunea, în care am fost atacaţĭ şi ispitiţĭ; — ér de altă parte m'am silit, ca sĕ apĕr şi sĕ sporesc instituţiunile, cu ajutorul cărora putem ajunge cu bun succes la limanul mântuirei."

Vorbirea şi-o sfîrşì P. S. Sa implorând binecuvêntarea cerului asupra „dorinţelor nóstre drepte, carĭ n'au alta în vedere decât binele comun şi preamărirea numelui celui sânt."

După aceste cuvinte împrumutate de dragoste şi îmbărbătare, se trece la ordinea ḑilei.

In şedinţele de mai târḑiu s'a raportat între altele, că în anul trecut poporaţiunea diecesei s'a sporit cu 3077 suflete parte prin trecerĭ dela alte religiunĭ, parte prin nascerĭ. Numĕrul întreg al poporaţiunei este 358.362 suflete. Comune bisericescĭ matre şi filii sunt în diecesă 416; numĕrul familiilor aprópe 76 mii, al nou născuţilor 17 mii.

Insemnată e şi partea aceea din raportul Consistorului, în care se spune, că la întrevenirea în causă a Consistorului, fişpanul comitatului Timiş a dojenit pe fisolgăbirĕul din Recaş şi ar fi poruncit a se face chiar şi cercetare disciplinară contra lui din causa volniciei, ce-a sĕvîrşit'o acest fanatic funcţionar unguresc contra corului bisericesc român din Chiseteu.

Acestea sunt părţile mai însĕmnate ale sinodului din Arad.

Sinodul eparchial din Caransebeş.

In Dumineca Tomii s'a deschis şi aicĭ prima şedinţă a sinodului prin vorbirea P. S. Sale părintelui episcop *Nicolae Popea*, reprodusă în numĕrul de Dumineca trecută al „Gazetei Transilvaniei". Indată după deschidere, preşedintele cere, ca sinodul prin sculare sĕ dea espresiune condolenţei sale din incidentul morţii regretatului metropolit al Bucovinei. S'a hotărît a se trimite şi în scris o adresă de condolenţă consistorului din Cernĕuţĭ. Se trece apoi la ordinea ḑilei:

Se verifică alegerea deputaţilor preoţescĭ Pavel *Şandru* şi Mihail *Popoviciu* pentru Teregova şi Mehadia; se verifică deasemenea alegerea deputaţilor: Dr. Alexă *Mangiuca* şi Dr. Petru *Cornian*, advocaţĭ în Oraviţa, pentru cercul Sasca montană; At. *Cimponeriu* în cercul Jebeliului, *Blajovan* în cercul Bocşa montană şi Cor. *Brediciann* în cercul Mehadia.

Mai animată discuţiune a provocat în şedinţa a doua afacerea bisericei numită „*Călugĕra*" din Ciclova montană. Mai mulţĭ credincioşĭ au cerut prefacerea acestei bi-

---

antichriştĭ şi nebotezaţĭ*). Astă nedreptate provenia mai mult din causă, că feudalii Rusiei nu aveau asemĕnare cu vechii feudalĭ rĕsboinicĭ ai Germaniei, ei mai lesne se pot compara cu sibariţii romanĭ séu mai bine ḑis cu bonţii capiştei lui Bachus şi Venus, pentru-că pe altarul acestor douĕ ḑeităţĭ, boerimea consuma rîurĭ de beuturĭ şi multe frumseţĭ femeescĭ; căcĭ pe timpul acela se preţuia femeia ca un product de consumat în tótă prospeţimea, precum şi bĕuturile în tótă vechimea lor.

Vinul atrage voluptatea, éră voluptatea este însetată de vin, aşa glăsuia acsioma veche, şi în temeiul acestei acsiome se sĕvêrşiau cele mai monstruóse bachanalii, cărora urmau cele mai uricióse cruḑimĭ sĕvêrşite pe séma robilor supuşĭ, carĭ ca şi gladiatoriĭ romanĭ făceau cu chinurile lor plăcere călăilor privilegiaţĭ. Decĭ şi acuma esistă încă mulţĭ invaliḑĭ ai sibaritismului de atuncĭ, cărora le apar prin vis ḑilele fericite ale timpului trecut, şi la ale căror vedenii zimbesc încă cu plăcere. Éră pe bĕtrâniĭ lor din poporul de rênd îi trec fiorĭ recĭ, când vĕd prin somn acele timpurĭ cu spectrul robiei, întinḑênd spre ei cu o ghiară obezile, cu alta arătându-le biciul călăului, şi ca foştĭ robĭ, răcnind cu desperare, se treḑesc, rotind în jur o căutătură sĕlbatică, nevenindu-le a crede încă în realitatea libertăţii.

Subita metamorfosă s'a sĕvêrşit de liberatorul Alecsandru II. El cu curagiul unui domesticitor, apropiindu-se de colosala colivie de fier, în care lânceḑiau de vécurĭ milióne de robĭ, ţîntì cu o rugă ochii sĕi spre cer şi cu o mână făcêndu-şĭ cruce, cu cealaltă deschise pórta acelei colivii. Milióne de vocĭ ale robilor rugiră de bucuriă, năbuşind la eşire ca un avalanş, ca o mare eşită, ce spărgêndu'şĭ pragurile sprăvale, rĕstórnă totul ce-i stă în cale. Aşa şi torentul furios şi orb al poporului liberal, sdrobì în repejunea sa impetuósă însuşĭ pe domesticitorul sĕu.

Tóte aceste acte colosale se sĕvêrşiră cu o aşa spontaneitate, că chiar istoria s'a oprit uimită cu condeiul în mână. Căcĭ nu se împlinì nicĭ jumĕtate de veac, când tot aceeaşĭ boerime feudală sibarită îşĭ lepădà antereele tătărescĭ şi, îmbrăcându-se de modă, astăḑĭ încă petrece la banchetele, nu ale strĕnepoţilor, ci ale drepţilor ei fii întorşĭ dela Paris, şi se desfată în a lor domenii nu cu cobzarĭ, ci cu orchestre de modă, cu beuturĭ, nu de bragă, ci din viile francese, cu femei, nu robe, ci femei de modă coborîte din Parnas pe scăriţe de aur şi pietre scumpe... Insĕ bĕtrâniĭ de pe timpul robiei privesc la aceste bachanalii rafinate, posomorându-se, negăsind în ele plăcere, căcĭ prin fumul orgielor actuale le apar pe păreţĭ cuvintele legii penale, precum le-a vĕḑut Baltazar la al sĕu banchet istoric. Se'nţelege, c'a trecut timpul robiei, când chiar visul celei mai criminale plăcerĭ se prefăcea în realitate fără control şi fără pedépsă din partea ḑeiţei Themis.

Aşa de pildă trăia atuncĭ în resfăţare marele boer Andrei Climenco, proprietar puternic al unui şir de moşii de pe malurile Niprului. Avuţia acestui Cresus era de dimensiunĭ colosale, începênd dela a lui corpulenţă până la cea mai neînsemnată proprietate. Pe el îl numiră corifeul boerimei din Ucrania. Reşedinţa sa era o casă, séu mai bine ḑis, o mulţime de odăi lipite una de alta, alcătuind un ciudat labirint de vr'o sută de despărţiturĭ înşirate fără simetrie séu vr'o ideă architectonică. Cu tóte aceste erau curat ţinute de o dróie de slujitorĭ aleşĭ din miile de robĭ.

Boerul Climenco petrecù o viéţă de îmbuibare, şi casa lui, era un fel de birt pentru toţĭ migieşii, ce doriau sĕ mănânce şi sĕ bea bine. Pivniţele lui de dimensiunile catacombelor din Roma, conţineau în sine tóte darurile lui Bachus. Éră ce se atârnă de accesoriile de vênat, apoi ele se alcătuiau dintro turmă de cânĭ de felurite soiurĭ, începênd dela colosalii zăvoḑĭ până la cei mai micĭ mopşĭ şi cotei. Boerul Climenco era om galantom pentru robii sĕi, dér asemenea şi un călău avan pentru cea mai mică greşélă.

Tómna după seceriş se deschidea pe moşiile lui vênătórea, şi atuncĭ reşedinţa boerului Climenco representa un for colo-

*) In ideiele de atuncĭ orĭ cine, ce nu era de religiunea ortodoxă orientală se considera ca antichrist.

serici în *mănăstire* și înzestrarea ei cu un călugĕr. Se constată, că biserica acésta e în adevĕr fórte potrivită de-a fi prefăcută în mănăstire, însu-șĭ P. S. S. părintele episcop declară cestinea mănăstirei de fórte importantă, promite, că se va duce însu-șĭ la fața locului și se va interesa de cestiune. In asemenea înțeles au vorbit și alțĭ membri ai Sinodu'ui, ér la urmă s'a ales o comisiune, care va avé sĕ studieze atacerea și sĕ facă o dare de sémă în Sinodul următor. Mănăstirea ar avé chiămarea, de-a pune stavilă peregrinării credincioșilor noștri pe la mănăstiri de lege streină, cum e Maria-Radna.

In ședinta a treia se alege prin aclamațiune d-l Petru *Ionescu* ca profesor la institutul pedagogic din Caransebeș. Se raportéză, că hotărîrile Sinodului din anul trecut cu privire la înființarea unui seminariu, a unui curs practic pe lângă preparandia diecesană, precum și reactivarea grabnică a conferențelor învĕțătorescĭ, Consistorul nu le-a putut esecuta. Se îndrumă Consistorul sĕ satisfacă cât mai curênd acestor hotărîrĭ.

La provocarea guvernului unguresc, ca profesorii dela institutul preparandial din Caransebeș sĕ trécă ca membri ai fondului de pensiune creat de guvern pe séma tuturor profesorilor dela scólele medii din țéră, Sinodul a rĕspuns, că acésta nu se póte, deórece consistorul îșĭ are fondul sĕu de pensiune pe séma profesorilor sĕi.

O altă provocare a guvernului unguresc, de-a 'i se împărtăși datele privitóre la dotațiunea preoților din diecesă, pe cuvênt, că guvernul doresce sĕ reguleze dotațiunea tuturor preoților din țéră, — s'a decis a se lăsa congresului național, findcă privesce întrégа Metropolia română gr. or.

S'a desbătut propunerea consistorului, ca móra diecesană din Caransebeș sĕ 'i se vêndă morarului pentru 6000 fl. pe cuvênt, că n'ar aduce venit de ajuns. Dér acéstă móră aduce la an 400 fl. venit curat, ér pe timpul lui Popasu, când se administra în regiă propriă și nu se da în arendă. aducea 1000 fl. venit curat la an. Sinodul a respins propunerea acésta a Consistorului.

Aici Sinodul a ținut numai 5 ședințe, carĭ tóte au decurs neted.

Crisă ministerială
la Viena și Budapesta.

Brașov, 4 Mai n.

Dela Viena și Budapesta sosesc scirĭ de mare însemnătate. A pățit'o br. Banffy cu maniera sa bruscă. Alaltăerĭ, fiind întrebat în dietă de deputatul Terenyi, că ce a căutaț nunciul papal Agliardi prin Ungaria, Banffy a dat un rĕspuns, prin care și-a aprins paie în cap. A credut, că 'i se va trece ca la Bistrița, unde avea de-a face cu protopopul săsesc, și a dăscălit și pe nunciul papal susțiind, că s'a amestecat în afacerile interne ale Ungariei prin discursurile, ce le-a ținut și convorbirile ce le-a avut la Strigoniu, Pesta, Oradea-mare etc. A mai susținut Br. Banffy, că și ministru de esterne este de-o părere cu el și, că pe cale diplomatică va cere deslușirĭ dela sântul Scaun cum vine, că nunciul și-a călcat astfel cercul sĕu de competență.

Acuma contele Kalnoky îl dă de minciună pe br. Banffy, declarând în foile sale, că n'a putut face nicĭ un pas, deórece n'are încă date, décă în adevĕr nunciul papal s'a amestecat în afacerile interne ale Ungariei. Banffy n'a adus nicĭ o dovadă. a dis numai că *se pare* că Agliardi s'a amestecat. Kalnoky vede prin rĕsboinica declarație a lui Banffy periclitate și raporturile amicabile ale monarchiei cu sântul Scaun al Romei, și de aceea șĭ-a și dat dimisiunea.

Pasul lui Kalnoky va avé urmărĭ grave. Majestatea Sa anevoiă va primì demisiunea acestuia și prin urmare *va trebui sĕ se retragă Banffy*, căcĭ satisfacția ce-o cere, pentru că a fost desavuat de ministrul de esterne, nu i se va puté da. Dér sĕ lăsăm sĕ vorbéscă următórele:

Scirĭ telegrafice.

Viena, 4 Mai. „Politische Corespondenz“, care este inspirată de ministeriul de esterne, publică următorul comunicat:

„Forma și cuprinsul rĕspunsului, ce l'a dat br. Banffy deputatului Terenyi, la interpelarea sa asupra călĕtoriei nunciului Agliardi în Ungaria, a surprins și pe ministeriul de esterne. Nu puțină mirare a produs, că *declarările lui Banffy în mai multe puncte esențiale sunt obiectiv neesacte și nu se unesc cu vederile ministrului de esterne.* Nu se scie aicĭ, cum a fost Banffy îndreptățit de-a declara apriat, că ministrul de esterne împărtășesce punctul de vedere al guvernului unguresc. Asupra acésta încă actele nu erau încheiate, nicĭ asupra întrebării eventuale întru cât și în ce formă sĕ se facă observărĭ confidențiale la Roma cu privire la procederea lui Agliardi. Acésta trebuia sĕ atêrne dela *datele*, ce încă nu le avea ministrul de esterne, prin carĭ sĕ se pótă dovedi un amestec al nunciului în afacerile interne. Décă déră Banffy a declarat în dietă, că demarșa s'a făcut deja, acésta se póte ascrie numai *neorientării sale în afacerĭ diplomatice*, care a mai adus cu sine, că ministru-președinte fără considerare la raporturile nóstre amicale cu sântul Scaun a dat în parlament o declarare rĕsboinică, ce póte avé numai urmărĭ păgubitóre pentru causă însășĭ. Rĕspunsul lui Banffy va trage déră după sine încă alte declarațiunĭ și consecuențe.“

Budapesta, 4 Mai. Comunicatul „Corresp. Polit.“ a făcut aicĭ mare sensație. Foile dic că o *crisă ministerială e neîncungiurabilă* și că póte că va demisiona și Kalnoky. In clubul liberal scirea a cădut ca o bombă și a deșteptat temerĭ. Miniștri ținură o conferență, în care se decise ca Banffy îndată sĕ mérgă la Viena și sĕ céră audiență la Majestatea Sa. Se vorbea, că Banffy va cere satisfacțiune și că eventual îșĭ va da demisiunea. Partida guvernamentală va ținé strîns cu conducĕtorii ei. „Pest. Lloyd“ anunță, că în Viena s'a lățit faima, că *Kalnoky și-a dat erĭ după amedĭ demisiunea,* dér monarchul n'a luat încă nicĭ o decisiune.

Budapesta, 4 Maiu. In cameră domnesce mare mișcare. Miniștrii sunt întrebațĭ de toțĭ décă este adevĕrat că Kalnoky a demisionat. Sunt de față și mulțĭ magnațĭ. Inainte de ședință a fost o conferență a șefilor de partidă și a miniștrilor la președintele camerei. In partida guvernului domnesce mare amărăciune contra lui Kalnoky. Se scornesce că Banffy și-a dat deja dimisiunea. Contele Apponyi a anunțat o interpelare asupra călĕtoriei nunciului. Președintele comunică, că ministru-președinte a plecat în afacerĭ oficiale la Viena și că îl va înlocui ministru de finance.

Viena, 4 Mai. Br. Banffy a cerut audiență. Probabil că adĭ la amedĭ va fi primit de Majestatea Sa.

Viena, 4 Mai. Fremdenblatt“ confirmă scirea despre demisiunea lui Kalnoky. Și a dat'o încă alaltăerĭ îndată ce a căpĕtat cunoscință despre declarările lui Banffy.

Clușiu, 4 Mai. (Tegr. part. a „Gaz. Trans.“) P'aicĭ se vorbesce, că Banffy fiind desavuat de Kalnoky trebue sĕ se retragă.

Revistă politică.

In 1 Mai dieta unguréscă a fost teatrul unei întêmplărĭ, fără păreche în Ungaria. Deputatul unguresc *Terényi* a interpelat **guvernul în afacerea călĕtoriilor nunciului Agliardi.** Ministrul-președinte br. Desideriu *Bánffy* a rĕspuns, că nunciul *Agliardi a pășit peste hotarul*, care îi compete lui în cestiunile esterne ale Ungariei, ca representant al unei puterĭ strĕine și guvernul unguresc în înțelegere cu contele Kalnoky, ministru comun de esterne, a trimis Vaticanului o notă prin care îi aduce acésta la cunoscință, cerênd esplicărĭ. Casul acesta preocupă de present întrégă pressa unguréscă și cele mai multe dintre foile din Budapesta vĕd o primejdiă în pășirea nesocotită a guvernului unguresc, ér altele dic, că prin acésta Ungaria a declarat Romei, în tótă forma, lupta pentru cult, adecă rĕsboiu religios. „Hazánk“ dela 3 Mai dice, că nicĭ-odată în dieta țĕrii nu s'a jucat o comediă mai ridicolă, decât cea înscenată de guvern în afacerea Agliardi. „Magyarország“ dice, că e ușor a te apuca la céртă cu Roma, deóre-ce ea n'are armată; însĕ nicĭ 'Ungurii n'au armată, ér décă totușĭ Banffy a declarat rĕsboiu Romei și prin acésta întregului cler catolic, el a făcut'o sedus póte de cei din Viena, ca sĕ-șĭ rĕsbune asupra lui Agliardi, care a recunoscut aspirațiunile nației unguresci. Drept autorul acestui complot — dice un catolic în „Budapesti Hirlap“ — este contele Albin *Csáky*, cu atât mai vêrtos, că în cercurile din Viena se susține încă și adĭ scirea, că după căderea lui Banffy, ministru președinte va fi numit contele Albin *Csáky*, fostul ministru de culte. Un alt membru al parlamentului unguresc dice tot în numita foiă, că décă Banffy ar fi făcut ceea ce a făcut cu Agliardi, față de Rusia, orĭ Francia, séu Italia, atuncĭ ar trebui ca numai decât armata sĕ mobiliseze. Atacul acesta este neobicĭuuit în diplomațiă chiar față c'un nunciu papal. — In urma acestui incident din tóte părțile se dice, că acum séu Banffy, séu Agliardi trebue sĕ se ducă, de nu vor merge cumva amêndoi deodată. Prin acésta însĕ lupta nefericitei politice bisericescĭ a guvernului unguresc nu va slăbi, ci din potrivă se va încorda tot mai mult și lucrurile de sigur, că nu vor duce la bine. Orĭ pe cine ar trimite Roma, ca nunciu în Viena, acesta n'ar fi mai puțin păditor neadurmit al intereselor bisericei, decât cum este Agliardi.

*

Cel mai nou cas politic petrecut în decursul sĕptĕmânei în România, este **retragerea oposițiunei din Senatul și Camera română.** Acéstă retragere s'a întêmplat Lunĭ în 17 (29) Aprilie. In ședința Senatului din acéstă di, d-l Dimitrie *Sturdza* a cetit o declarațiă a senatorilor de partida liberală prin care arată, că-șĭ depun mandatele, „pentru-că mai cu sémă legea minelor, care calcă principiul fundamental și disposițiunĭ precise ale constituțiunei, a fost o desfidere aruncată de vechiul sistem al bunului plac în mijlocul unei organisărĭ a statului român modern; ér votarea acestei legĭ de ambele corpurĭ legiuitóre, face imposibilă o mai departe lucrare a minorității parlamentare în actualele corpurĭ legiuitóre“. Va sĕ dică legea minelor a fost motivul, ce i a îndemnat pe cei 39 deputațĭ liberalĭ din oposiție de-a repăși din corpurile legiuitóre române. Tot acésta declarațiă a cetit'o la Cameră d-l C. I. Stoicescu. Atât Camera, cât și Senatul au luat act despre acéstă „grevă parlamentară“ cum o numesc foile guvernamentale din Bucurescĭ. In Senat, d-l Al. *Lahovari* ministru de esterne, a ținut un discurs în urma retragerii minorității în care a dis, că décă guvernul conservator a călcat Constituția țĕrii, apoi acéstă călcare a făcut'o de mult. Demisiunea liberalilor este decĭ fórte târdie și fórte puțină impresiă póte sĕ producă asupra opiniunei publice. Alta e a călca legile și constituția și alta e a vota legĭ, carĭ nu plac minorității. A ataca dreptul majorității de a face legile cum îi dictéză consciința și convingerile ei, însémnă a ataca ființa chiar a regimului constituțional.

*

---

sal, unde se aduna boerimea din tóte olaturile, aducênd slugitorĭ, vênătorĭ, vizitii, lachei și cânerĭ cu cânĭ de vênat.

Răcnetele, țipetele și chiutele lor, întrolocându-se cu urletele cânilor, nechezul cailor și sunetul trâmbiților de vênat, alcătuia un sgomot asurditor, din care se deosebiau sudalmele îmbătaților, ce eșiau din pivnițele deschise la toțĭ; și cu cât era mai sĕlbatică disarmonia, cu atât găsia boerimea mai multă plăcere. Așa și șefii poporelor sĕlbatice asistau cu estas la danțurile religióse, ce se sĕvêrșiau cu același sgomot în presența lor. Se vede dér, că și audul are cultul sĕu, precum și creeriĭ, căcĭ ceea ce pare ciudat și sĕlbatic omului civilisat, pare armonios și ales omului primitiv.

In cele mai marĭ odăi ale proprietarului Climenco erau înșirate mese cu bucatele cele mai gustóse și beuturile cele mai alese, éră banchetul și beția contenia de abia spre zorĭ de di, când toțĭ consumătorii, ca după un rĕsboiu, ședeau trântițĭ morțĭ bețĭ pe sub mese, prin jilțurĭ și în tóte ungherele casei, unde pe care îl rĕsturna desĕvêrșit amețéla.

La 1 Septemvre boerul Andrei Climenco serba diua nascerii sale. La acéstă serbare erau trimise sute de învitărĭ tuturor vecinilor, la prietinĭ și cunoscuțĭ. O mulțime de butóie cu păcură erau înșirate pe la rĕspintiile drumurilor spre a ilumina calea. Doi urșĭ adușĭ dela Perma erau slobodițĭ în codri, unde se aflau și o mulțime de vierĭ și căpriorĭ. O c[illegible]ă de vênătorĭ se îndeletnicea cu întinderea rețelelor, pe marginele codrului pentru hănțuiala vênatului.

Șeful vênătorilor era un om tênĕr de vr'o 25 de anĭ, înalt de stat, cu tipul frumos, cu plete negre, cu ochii asemenea negri și marĭ, împodobițĭ cu sprîncene încordate; éră mustéța lui rĕsucită de-asupra unei gurĭ mititele, îi da o espresiune de voinicie și curagiu. Stăpânul lui îl numia Hrițco, éră slugitorii curții îl porecliau „baistruc“, necunoscêndu'l de copil legiuit, căcĭ el a fost lepădat de prunc mic și găsit în ieslele grajdului boerului Climenco.

De copil mic Hrițco se făcù jucăria și distracția slugitorilor curții, éră la urmă, când copilul ajunse în vêrstă de 10 anĭ, îl luà Climenco în reședința sa în funcțiunea de paj. Trecură anĭ și Hrițco din băețan se alesese un flăcăuandru isteț și ghibaciu la vênătorii, așa, că ajunse la demnitatea a fi favoritul boerului Climenco. Și mai ales șĭ-a câștigat bunăvoința la un vênat, când stăpânul sĕu, fiind cam ciacâr, împușcà de apróре într'un vier sĕlbatic, déră, nenimerindu'l, fiara furiósă l'a rĕsturnat jos, voind sĕ-l spintece, când de-odată Hrițco cu repediunea unui fulger sărind călare pe fiară, i-a înfipt în inimă pumnalul sĕu de vênat, și cu astă bravură scăpà pe stăpânul sĕu de mórte. Din acea di memorabilă Hrițco se făcù desĕvêrșit favoritul curții, primind peșcheș un straiu cu prozomante poliite și denumirea de șef al vênătorilor. Astă înaintare produse invidia tuturor vênătorilor, carĭ nu-l crutau cu cele mai veninóse luărĭ în rîs, atingêndu-se, dér cu pază, și de reputațiunea boerului Climenco, care drept dicênd nu era fără pată, cu tóte că trecuse vêrsta de 50 de anĭ.

Boerul Climenco era unicul succesor la o avere colosală, și nu se scie pentru ce el a preferat cultul lui Bachus lanțurilor Hymeneei; se vede însĕ, că era de opinia, că cultul unuia nu se potrivea cu adorația altuia, și astă ideă l'a silit se rĕmâe holteiu bĕtrân. Pe de altă parte era el om de natură rece, și săgețile de foc ale amorului se stîngeau lovind în grăsimea corpulentului sibarit. Ca sĕ inspire el vre-o pasiune unei femei, era cu neputință, fiind-că de tênĕr Climenco era fórte urîcios. De stat mic, dér spătos, de o opessitate cumplită, cu ochii mititei, cu pupile galbine, ca de motan, cu pleópele umflate de grăsime, cu nasul gros și turtit, éră nările lui, ca două trîmbițĭ întorlocate; tóte aceste cusururĭ crescură încă la bĕtrânețe așa, că acest Cresus era atât de urîcios, încât inspira repulsiunea cea mai complectă.

Codriĭ cei mai însemnațĭ ai Ucrainei se numeau Volodar și aparțineau de-a-lungul și de-a-curmezișul boerului Climenco. Ei se înșirau pe tot orizontul într'o dungă verde, și conțineau în sine locurĭ de aspecte încântătóre, precum asemenea și desimĭ atât de fioróse și întunecóse, încât radele sórelui nu mai străbăteau în ele.

...„Magyar Állam“ aduce în numĕrul sĕu de alaltăerĭ următórea scire: Banul Croaţiei, contele **Khuen-Hédervárу**, a fost chiămat de către Majestatea Sa la Viena. Banul călĕtori direct la Viena şi nu vorbì nimica înainte de-a pleca, cu membri guvernului ungar. După cum afirmă cei bine informaţĭ, călĕtoria Banului stă în legătură cu *demisionarea proximă a guvernului Banffy*, la care dau ansă mai ales volniciile sĕvêrşite cu ocasiunea alegerei dela Neutra.

*

Din incidentul morţii mitropolitului gr. or. din Bucovina, *Morariu-Andrievicĭ*, diarul „*Slowo*“ din Varşovia pledéză pentru **împărţirea archidiecesei din Bucovina.** Numitul diar îşĭ motivéză acest postulat cu împrejurarea, că mitropolitul, ca atare, are a face cu credincioşĭ românĭ şi rutenĭ. Intre aceste două naţiunĭ însĕ esistă astfel de diverginţe, încât pentru mitropolitul va fi absolut imposibil, de a-şĭ împlini datorinţa de archiepăstor spre mulţămirea ambelor naţiunĭ. Astfel d. e. decedatul Morariu-Andrievicĭ înainte de tóte a simţit românesce şi tóte puterile şi le-a consacrat pentru binele acelui popor, din care s'a născut. In faţa acestor raporturĭ ar fi recomandabil, sĕ se împartă archidiecesa, ca nicĭ un element naţional, sĕ nu se simtă preterat şi neîndreptăţit, dice numita fóiă.

SCIRILE DILEI.

— 22 Aprilie.

Dela temniţă. Situaţiunea întemniţaţilor noştri de la Seghedin încă s'a agravat acum fórte mult. De la 1-a Mai încóce s'a întrodus şi acolo un regulament fórte aspru. Tóte epistolele, ce le sosesc, acum şi acolo mai întâi le desface şi le cetesce directorul temniţei. — Dómnele Raţiu şi Lucaciu nu mai au acum dreptul sĕ între nicĭ dênsele la soţii lor întemniţaţĭ. D-l Victor Branisce, visitând din nou pe fratele sĕu D-l Dr. *Branisce* în temniţa din Vaţ, directorul din nou li-a interdis sĕ converseze împreună în limba română, şi ast-fel fraţii au trebuit éraşĭ sĕ se despartă de olaltă, fără ca sĕ fi putut schimba nicĭ o vorbă unul cu altul. — „Gazeta Poporului“ din Bucuresci scrie: De câte-va dile se află în Bucuresci d-na Barcianu, soţia martirului Daniil P. Barcianu, întemniţat la Vaţ. Dómna Barcianu spune că, după cum i-a comunicat directorul temniţei, sórtea întemniţatilor din Vaţ va deveni şi mai grea, cu începere de la 1 Mai. Din acea di, martirii nu vor mai puté fi visitaţĭ de familiile lor, de cât odată pe sĕptĕmână. Din acéstă causă, familiile d-lor Barcianu şi Comşa vor părăsi luna acésta Vaţul, unde nu mai au de ce sta, decă nu mai pot mângăia pe soţĭ pentru suferinţele lor dilnice. Sórtea condamnaţilor de la Vaţ a devenit decĭ mai grea, de cât a criminalilor din temniţele ordinare.

—o—

Nicĭ biserici frumóse n'ar vré sĕ avem! Din Câmpiă ni-se scrie, că pe diua de 20 April n. c. a fost pus din partea fisolgăbirĕului Münstermann din Ormeniş terminul pentru ţinerea pertractărei în causa de-a se concede edificarea unei bisericĭ de pétră în comuna Sângeorgiul de Câmpiă. Au fost citaţĭ protopopul Codarcea, inginerul comitatului, notarul cercului, vecinii locului proiectat pentru edificare, primarul, curatoratul bisericesc şi comuna întrégă. Cu toţii împreună au aşteptat tótă diua, dér fisolgăbirĕul, *care cu 8 dile înainte a primit o anticipaţiune de 12 fl. 80 cr.*, n'a venit, şi mulţimea ómenilor citaţĭ a trebuit sĕ se împrăştiă, după ce au perdut câte-o di de lucru cu aşteptarea. Ba, pentru ca batjocura sĕ fiă şi mai mare, fisolgăbirĕul a aflat de cuviinţă sĕ facă şi o *demonstraţiă*: a venit până la marginea comunei cu calésca cu patru cai şi de-acolo *s'a întors îndĕrĕt*. Mulţimea, care se adunase în urma citaţiunei lui, cu drept cuvênt a rĕmas scandalisată şi revoltată de purtarea acestui funcţionar unguresc, care îşĭ arată într'un mod atât de necioplit ura sa faţă de Românĭ. Dér timpul pentru edificarea numitei bisericĭ fiind înaintat şi materialul adunat, biserica va trebui totuşĭ sĕ se edifice, chiar şi în contra voinţei „Măriei Sale“ d-lui fisolgăbirĕu. Anunţul pentru darea în întreprindere a edificărei acelei bisericĭ s'a şi publicat în numĕrul din Dumineca trecută al „Gaz. Trans.“, asupra căruia atragem şi prin acésta *atenţiunea antreprenorilor pentru construcţiunĭ*. Licitaţiunea se va ţiné în 14 Mai n. c. Pentru informaţiunĭ a se adresa la D-l *Ludovic Simon*, mare proprietar român în acea comună (Sângeorgiu, p. u. Uzdi-Szt. Péter).

—o—

Procesul Săcelenilor contra comunei Prejmer. La 29 Aprilie n. a. c. a fost prima înfăţişare înaintea tribunalului din Braşov, ca for urbarial, în cunoscutul proces intentat de aprópe o miiă locuitorĭ Săcelenĭ din comunele Têrlungenĭ, Zizin şi Purcărenĭ contra comunei Prejmer, ca incusată. Advocaţii acestei comune d-nii C. Schnell şi Harmath, au făcut escepţiunea de incompetentă, cerênd ca pêrîtorii sĕ fiă respinşĭ cu pêra lor. Tribunalul însĕ n'a încuviinţat acésta cerere, care a fost combătută de advocatul pêrîtorilor Dr. A. Papp, şi ast-fel s'a hotărît ca pertractarea meritorică sĕ se amâne până la 1 Iulie, ca sĕ fiă timp pentru procurarea de documente însemnate din partea comunei Prejmer, Procesul acesta s'a născut aşa: Comunele numite pêrîtóre posed de mai mult ca 100 de anĭ un mare hotar dela comuna Prejmer pentru care plătesc o arendă anuală. Acest hotar îl pretind acuma, ca proprietate a lor, oferindu-se de a plăti odată pentru tot-déuna suma corĕspundĕtóre arendei anuale. Procesul de faţă va hotărì în a cui mânĭ are sĕ rĕmână hotarul acela însemnat.

—o—

Mileticĭ în Belgrad. Din Belgradul Sêrbiei i-se scrie unei foi unguresci, că veteranul luptător şi naţionalist sêrb, d-l Svetozar *Mileticĭ*, va merge în curênd la Belgrad, unde n'a fost de 20 de anĭ. Mileticĭ a fost învitat special de fruntaşii capitalei sêrbescĭ, ca sĕ facă acéstă călĕtoriă, anunţând sosirea lui prin placate, în care se dice, că capitala regatului în curênd va primi în braţele ei pe *marele Sêrb*. In cercurile tinerimei s'a pornit mişcare, ca sĕ se facă rarului óspe o splendidă primire. Mileticĭ va merge la Belgrad dimpreună cu fiica sa Miliça şi cu nevasta publicistului sêrb Tomicĭ. Guvernul sêrbesc a dat concesiune poporaţiunei pentru a face primire festivă óspelui sêrb.

—o—

Născut în cosciug. Din comuna Beregsĕu, comitatul Timiş, i-se scrie „Dreptăţii“ despre o întêmplare pe cât de rară, pe atât şi de tristă şi de mişcătóre. Murind adecă dilele acestea ţĕranca de acolo Iconia *Ciulan* şi fiind pusă în sicriu, a dat nascere unui copil mort. Casul acesta a produs mare iritaţiune între locuitorii de acolo. Erĭ a fost anunţată întêmplarea acésta procuraturii regescĭ din loc, ér tribunalul a întrodus o fórte strictă cercetare, voind a erua, orĭ de Iconia Ciulan a murit în adevĕr de mórte naturală? Atât cadavrul nefericitei femei, cât şi a copilului va fi secţionat.

—o—

Cununiă. D-l Eliă *Cismaş* din Ciacova şi d-şóra Elena *Orbonaş* din Orĕştie, şi-au sĕrbat cununia în 22 Aprilie.

—o—

Mişcarea în têrgul cerealelor. Pieţele cerealelor din străinătate, scrie „*Liberalul Gălăţean*“, sunt într'o adevĕrată fierbere; scirile sosesc dilnic cu o suire de cel puţin 25 centime de hectolitru la tóte productele şi fisionomia bursei nóstre s'a schimbat. In ultimele 3—4 sĕptĕmânĭ stockul nostru s'a împuţinat aprosimativ cu 75 la sută. Aprópe tóte şlepurile sosite de pe Prut s'au încărcat. Cantitatea exportată din Galaţĭ în acest scurt interval se ridică la 750 până la opt sute mii hectl. Pe piaţa Brăilei esportul nu credem sĕ ajungă astă-dĭ la 400,000 hectl. Cumpărĕturile făcute în interiorul ţĕrei sunt destul de însemnate şi cu preţurĭ satisfăcĕtóre: S'a plătit sĕcara în Galaţĭ până la 7.20. Grâul prima calitate 10 fr. Porumbul 8.65, cincuantina 10 fr. — Orzul 6.20. Porumbul roşu 10.35 hectolitru. Scirile recoltelor din streinătate sunt nefavorabile. Sĕcara sĕmănată în Germania a fost în parte reîntórsă, fiind-că n'a iertat bine şi fiind rĕu rĕsărită. In America grâul sufere de răcélă şi nu póte progresa. Semĕnăturile la noi sufer şi ele de acéstă causă, precum şi de lipsa de apă. Stockul productelor în Europa şi America s'a împuţinat, şi ofertele din ţĕrile agricole au început a deveni rare.

—o—

Din Capulcodrului şi din Păltinósa (Bucovina) primesce „*Deşteptarea*“ scirea, că nicĭ un om de léc din cele sate nu bea nicĭ rachiu şi nicĭ bere. Şi écă de ce nu beu ómenii nicĭ bere: Un Şvab li-a spus unor ómenĭ din Păltinósa, că poposînd la cârşma din Hadic, a vĕdut cu ochii lui, cum o jidancă a spurcat un polobocel de bere, turnând în trênsul o ólă de ud omenesc. Chiar nicĭ Petrea Nichii, care mai înainte era cel mai pătimaş fliuşcar de rachiu, acuma nu mai bea nimică, şi aşa de tare s'au îndreptat toţĭ ómenii, că ţi-'i mai mare dragul sĕ te întêlnescĭ cu dênşii şi sĕ vorbescĭ. Bravul Capulcodrean Nicolai Ardelean, îndemnat de bărbaţĭ, care lucră cu tótă inima pentru binele de obşte, şĭ-a făcut o dughiană cu tablă frumósă românésca, şi dughiana lui îi aşa de ticsită de creştini românĭ, încât dughenarul în sĕptĕmâna patimelor sĕ fi vêndut marfă până peste 30 de florinĭ pe di. Mult ajută creştinilor din Capulcodrului şi d-l poştar Mărcuş, care anume a luat trafica la poştă, ca sĕ n'aibă creştinii prilej de a mérge după pacĭcă la cârşmă şi a cădé în ispita de a bea rachiu. Românii din Păltinósa şi din Capulcodrului beau numai bĕuturĭ făcute de mâna lor şi mai beau şi vin, dér ă numai de cel curat.

—o—

Musica orăşenéscă va concerta Lunĭ după prând la órele $5^1/_2$ pe promenada de jos.

Programul festivităţilor primirei noului Metropolit. Se asigură, că Escelenţa Sa noul archiepiscop şi Metropolit va sosi la Blaşiu în 18 Mai n. c., ér instalarea se va face în diua următóre, 19 Mai. Programul primirei şi festivităţilor arangiate cu acéstă ocasiune, după cum 'i se comunică „Revistei Orăştiei“, este următorul:

„La întrarea Escelenţei Sale în archidiecesă, începênd dela Vinţul-de-jos, unde va fi întîmpinat de protopopul Albei-Iulia Simeon Micu, tóte comunele, carĭ sunt mai aprópe situate de calea ferată, sunt recercate a eşi cu preoţii lor în frunte, pentru întêmpinarea Escelenţei Sale. Dela gara Teiuş până la Blaşiu va fi acompaniat de mulţimea, care va eşì spre întîmpinare încă la Teiuş.

„Sosit la gară, va fi salutat de tinerimea şcolară, elevele internatului, de poporul doritor de a-şĭ vedé odată sosit pe mult iubitul sĕu păstor sufletesc, ca sĕ între în capitala Sa, unde la mai multe porţĭ triumfale, aşedate la întrarea în oraş, în piaţă şi înaintea reşedinţei, o sĕ fiă bineventat de către fruntaşii anume designaţĭ

„Mult va contribui la ridicarea festivităţii decorarea caselor, de óre-ce locuitorii acestui oraş emuléză, care de care spre a-şĭ decora mai frumos casa, voind a da şi prin acésta espresiune simţĕmintelor da iubire faţă de mult iubitul archiereu.

„In séra sosirei va fi iluminaţiă, ér în diua următóre — după serviciul divin — instalarea. In séra dilei de instalare 'i se

---

Acolo erau culcuşul şi vizuniile fiarelor, de carĭ nicĭ vênătorii nu se bizuiau a se apropia fără arme bune.

In dilele senine şi fără vêntóse se zărea cum se urcau din acel spaţiu de verdéţă spre albastrul ceriului, stâlpĭ de fum alb, ce eşiau din bojdeucile pădurarilor aleşĭ din robiĭ boerescĭ. Apele tulburĭ ale rîului Ross curgeau la marginile acestor codri, éră la o cotitură a rîului, lângă o stâncă albă, pe o poeniţa, sta o bojdeucă afumată şi négră a unui pădurar. Sórele era la apus, şi amurgul seriĭ càtinel acoperea în umbră bojdeuca sĕracului. Liniscea în alăturĭ era întreruptă numai de sbierătul a două oiţe, ce păsceau în poeniţă. Pe pragul bojdeucei şedea un bĕtrân în cămaşă rufósă, încins cu un curmeiu. Bĕtrânul avea ca la 70 de anĭ, însĕ era încă musculos şi ţanţoş. El stătea pe gândurĭ, ţintind o căutătură în cursul rîului, cu o mână ţinea pe genunchiĭ sĕi o cobză ale cărei strune le atingea càtinel cu degetele sbârcite şi negre, şi mormăia cu o voce înăduşită un fel de cântec, cum se vede, inspirat de gândurile unui trist suvenir, căcĭ ofta din adêncul peptului, apoi întonând pe instrumentul sĕu un acord, cu o voce puternică de bariton cântă:

Ţéră, ţéră blĕstămată
Tu picat'ai în robiĭ,
Şi de hĕtmanĭ lĕpădată
Eştĭ cuprinsă de urgiĭ.

Cântând se opri de-odată şi trase cu urechia la sgomotul tropotului unui cal, ce străbătea cu repegiune codrul spre bojdeucă, şi se arătă mai târdiu pe potica şuvuetă un călăreţ ţiind cu o mână frêul calului, éră cu ceealaltă apĕrându-şĭ faţa de crengile copacilor din calea sa. Călăreţul era Hriţco; el sosind dinaintea bojdeucei sărì din şea şi, apropiindu-se de bĕtrânul, cu respect îĭ sărută mâna.

— Bine te-am găsit, moşule Nichită, dise óspele puindu-se pe prispă.

— Bine ai venit, fĕtul meu, îi rĕspunse bĕtrânul; ce întêmplare te aduce la mine, căcĭ nu te aşteptam astădĭ?

— Stăpânul nostru pregătesce pe mâne o vênătóre mare, şi eu, trecênd nu departe de aice, m'am abătut la D-ta, rĕspunse Hirţco oftând cu tristeţă şi uitându-se în jur. „Dér unde eştĭ Catrinuţă?“ adause el cu îngrijire.

— S'a dus la cules de hribi, dér n'a zăbăvì mult, îi rĕspunse bĕtrânul uitându-se cam pe furiş la el.

— O, dér venì mai curênd, căcĭ tare n'am vreme şi aşĭ dori sĕ-i vorbesc ceva în grabă.

— Ce grabă mare ai? îl întrerupse Nichita, au dóră s'a intêmplat ceva la curte? Căcĭ nu de geaba îi calul scăldat în spume, ridică-i măcar şéua şi lasă-l sĕ pască niţel.

Hriţco luà tarniţa de pe cal şi-i dădù drumul pe poeniţă. Apoi întorcêndu-se spre moşul Nichita se puse lângă el.

— Şi ce se mai aude pe la voi? întrebă bĕtrânul.

— Ca tot-déuna nimic bun, rĕspunse Hriţco, a cărui faţă se posomorî.

Nichita căută cu îngrijire la el, apoi puind cobza la o parte îi dise cu tristeţă:

— Şi ce-i de mirat, decă nu poţĭ aştepta vre-un bine? Desmerdările boerilor, cu carĭ ne fericesc ei câte-odată din urît, tóte se sfîrşesc cu vergĭ şi bice, îmĭ e decĭ lucru de mirare, că până acuma încă nu ţi-s'au numĕrat şi ţie vr'o câteva sute!

— Ş'apoi de ce sĕ fiu bătut, când eu îmĭ împlinesc cu tótă sîrguinţa datoriile serviciului?

— Ia aşa din haz.... adecă sĕ arete la ceialalţĭ, că şi spetele favoritului nu sunt scutite de loviturĭ. Aşa, dragul meu, boerilor le vin câte odată tóne ciudate. Am păţit'o nu odată în tinereţe, când eram cobzar la curte. Şi de aceea cum te-am vĕdut, te-am cunoscut pe faţă, că ai păţit ceva séu ai s'o păţescĭ.

— Ai dreptate, moşule Nichită, îi rĕspunse Hriţco cu un oftat. O presimţire îmĭ şoptesce de ceva rĕu cu începutul benchetelor la curte.

— Şi pentru ce gândescĭ aşa?

— Pentru-că tótă tinerimea de boerĭ, trecênd la vênat prin codriĭ aceştia, pot sĕ dea de urmele unui vênat, ce nu am de gând sĕ-l las în mânile lor. Etă asta mĕ îngrijesce.

va face un conduct cu torțe. Punctul cel mai frumos al acestor festivități va fi negreșit „Concertul" ce-l va arangia renumitul nostru profesor de musică Iacob *Mureșianu* ajutat fiind și de fratele său Traian *Mureșianu*, plăcutul baritonist, cunoscut pré bine la noi".

Din comitatul Bistrița-Năsĕud.

Bistrița, Mai 1895.

Onorată Redacțiune! La 20 Aprilie s'a ținut congregațiunea ordinară de primăvéră a comitatului nostru, sub presidiul fișpanului conte Paul Betlen. La ordinea dilei au fost 111 obiecte de pertractat, dintre carĭ însĕ numaĭ două au dat ansă la o desbatere maĭ vehementă. Cel maĭ însĕmnat dintre aceste două obiecte, întru cât ne interesézâ maĭ mult pe noi Românii, a fost *rescriptul ministrului de interne privitor la publicarea în tóte trei limbele a obiectelor de pertractat în congregațiune.*

Anul trecut adecă, congregațiunea luă hotărîrea, ca raportorul la fiă-care obiect de pertractat sĕ spună *și în limba germană și română*, despre ce e vorba, ca așa sĕ pótă înțelege și acei membri din congregațiune, carĭ nu sciu unguresce. Hotărîrea acésta însĕ adusă, după cum am dis, încă în anul trecut, acum ministrul de interne o nimicesce sub cuvênt, că prin modul acesta de-a raporta s'ar lungi prea mult desbaterile, și că dela raportorĭ nu se póte pretinde sĕ cunóscă tóte treĭ limbile.

Comisiunea permanentă propuse, ca rescriptul acesta al ministrului de interne sĕ se ia simplu la cunoscință. Membrul congregațiuneĭ, d-l Dr. Gavrilă *Tripon*, propuse însĕ, sĕ se înainteze contra rescriptului ministerial o representațiune cătră camera deputaților.

Dér ce sĕ vedĭ? Voinicosul fișpan îĭ detrase d-luĭ advocat Tripon cuvêntul, dicênd *„că rescriptul ministerial nu póte fi obiect de desbatere, ci membrii congregațiunei au numaĭ simplaminte de-a vota, că îl iau la canoscință, séu ba".*

La acésta se ridică vicarul din Năsĕud, d-l *Dr. Iôn Pop*, voind asemenea sĕ vorbéscă la obiect, dér și luĭ îĭ detrase fișpanul cuvêntul. Aceeașĭ sórte o avură și preotul săsesc Carol *Müller* și directorul gimnasiuluĭ săsesc George *Fischer*.

Se vede déră, că fișpanul de acuma, de bine ce a ajuns sé aibă ca stăpân pe pașa de odinióră dela Bistrița de tristă memoriă, a devenit un *alter* Banffy, și ca și acesta pășesce despotic în congregațiă, împiedecă libertatea cuvêntuluĭ și provócă hotărîrĭ la poruncă. Bistrițeniĭ și Năsĕudenii, credem, că sciu după atâtea pățaniĭ, că contra acestor micĭ despoțĭ nu esistă alt leac, decât lupta energică și neînfricată pentru a face sĕ se respecteze legea, dreptatea și echitatea și acésta luptă pretinde înainte de tóte, ca toțĭ sĕ fiă solidarĭ.

Coresp.

Congresul didactic din Brăila.

Anul acesta s'a ținut în Brăila (România) în dilele de 5, 6 și 7 Aprilie un congres didactic.

Au luat parte un mare numĕr de membriĭ aĭ corpuluĭ didactic. Cestiunile stabilite din anul trecut a se discuta, au fost două: 1. Décă este nevoie de o clasă pregătitóre pentru trecerea școlarilor dela clasele primare la cursul secundar; 2. Aprobarea programeĭ analitice, a claselor primare, alcătuită de comisia însărcinată de congresul din Ploescĭ.

Din lipsa de timp câțĭ-va institutorĭ și profesorĭ au vorbit numaĭ asupra cestieĭ prime, pronunțându-se, ca clasa I secundară sĕ servéscă, ca un fel de repețire și întărire a cunoscințelor claselor primare.

Discuția acesteĭ cestiunĭ a durat 2 dile; în a treia di s'au stabilit cestiunile, ce se vor discuta anul viitor, în congresul ce se va ține la Focșanĭ, după cum urméză:

1.) Reducerea serviciuluĭ militar pentru absolvențiĭ școlelor primare și ajutorarea copiilor săracĭ, cu mijlóce de a face reală obligativitatea învĕțămêntuluĭ primar, îndemnând și ajutând pe părințĭ a'șĭ trimite copiĭ la școlă.

2.) Imbunĕtățirea posițiuneĭ materiale și stabilitatea membrilor corpuluĭ didactic.

3.) Necesitatea reorganisăreĭ învĕțămêntuluĭ secundar în așa fel, ca cursurile, inferióre sĕ fiă comune pentru învĕțămêntul clasic, real și comercial, formând un tot complect.

La Congresul dela Brăila au luat parte un mare numĕr de învĕțătorĭ și institutorĭ și maĭ puținĭ profesorĭ secundarĭ dice „Gazeta Țĕranilor". Discuțiunile au fost liniștite și bine conduse, ceea ce a lăsat o frumósă impresie tututuror, carĭ au asistat. Cu acéstă ocasiă, s'a dat îndrumarea organisărĭĭ societățeĭ corpuluĭ didactic, admițându-se propunerea, ca programa analitică a claselor primare sĕ fiă desbătută în societățile, ce se vor forma în fiă-care județ, și hotărîrile luate se vor comunica societățeĭ centrale din Bucurescĭ, care le va publica și le va presenta viitoruluĭ congres.

Focul din Murĕș-Ludoș.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.)

Onorată Redacțiune! In 26 Aprilie la $10^1/_2$ óre a. m. isbucnind foc în paele unuĭ econom de aicĭ, elementul înfricoșat, hrănit fiind de un vênt vehement, în curênd a prefăcut în cenușă 14 case, împreună cu tóte edificiile economice, bucatele și nutrețul de vite al bieților economĭ românĭ de aicĭ. Focul, fiind teribil, a străbătut chiar și înlăuntrul caselor și a mistuit tot ce a fost în ele, lăsând pe locuitorĭ, nu numaĭ fără de locuințe, dér chiar și fără îmbrăcăminte și fără pânea de tóte dilele.

Paguba socotită abia pe jumĕtate, s'a constatat a fi peste 9000 fl. Norocul a fost, că vêntul și-a schimbat direcțiunea, căcĭ alt-cum focul, iscându-se la capul comuneĭ dincătrău sufla vêntul, ar fi mistuit întrégă comuna. Ajutorul pentru localisarea foculuĭ, căcĭ de stîngere nu maĭ putea fi vorbă, era neînsemnat, deórece pompierĭ sunt aicĭ puținĭ și cu rechisite puține și rele, ér celălalt public a dovedit o nepăsare, ce cade sub tótă critica. Așa se pare, că proprietariĭ caselor arse fiind toțĭ Românĭ, antipatia și ura față de eĭ, s'a arătat și cu acéstă ocasiune tristă. Las' că și dintre aĭ noștri uniĭ stăteau numaĭ ca privitorĭ din depărtare, dér la acésta a contribuit și faptul, că gendarmeria în asemenea casurĭ i-a maltractat pe mulțĭ fără de nicĭ o causă.

Dér împrejurarea, că dintre proprietariĭ strĕinĭ, carĭ arau în depărtare abia de 1 chilometru, nu și-au desprins nicĭ măcar vitele pentru a aduce baremĭ vre-o bute de apă pentru stîns, nu se póte esplica altfel, decât din ura de rasă, ce o au față de Românĭ.

Considerând însĕ prestațiunele, ce le împlinesc în folosul comuneĭ, Româniĭ de aicĭ ar fi meritat în o di de așa grea încercare maĭ mult ajutor, căcĭ décă e vorba de un transport la miliția, de lemne la comună, de curățitul stradelor și a șanțurilor la comună, Româniĭ sunt mânațĭ cu carele și cu brațele lor; ér décă e vorba de a ține pază de nópte, véra și iérna, tot Româniĭ sunt la rênd, carĭ vara muncesc peste di la câmp, ér nóptea străjuesc, pe când o mulțime de alțĭ locuitorĭ maghiarĭ și evreĭ, proprietarĭ și meseriașĭ, sunt scutițĭ sub diverse forme și pretecste.

Aicĭ Româniĭ de două confesiunĭ susțin împreună o școlă română, cu multe jertfe, însĕ pe când din venitele comuneĭ școla maghiară de stat primesce un ajutor de 200 fl. la an, școla română nu capĕtă nicĭ un ban, ci numaĭ amenințărĭ.

Venitele comuneĭ trec preste suma de 4000 fl. la an, din care sumă s'ar puté procura rechisite maĭ bune pentru pompierĭ, în al căror numĕr, pe lângă o bună înțelegere, ar puté sĕ facă și Româniĭ un despărțĕmênt; însĕ venitele acelea se cheltuesc fără considerare la lipsele principale și de urgență ale comuneĭ, și acésta apoi se recunósce numaĭ prea târdiu, în dilele de pericol, precum este cel amintit maĭ sus.

Aicĭ în Dumineca trecută s'a maĭ instituit un comitet sub presidiul P. O. D. protopop *Nicolau Solomon* pentru a aduna pe séma nenorociților ajutóre din comună și din tractul Ludoșuluĭ, căcĭ lipsele lor sunt marĭ și urgente. Ajutórele dinafară vor fi binevenite și chitate pe calea publicitățiĭ.

M.-Ludoș, 2 Maĭ 1895.

R. Luca,
învĕțător.

Date noue despre Ioan Orth.

Este lucru cunoscut, că fostul archiduce austriac Ioan, care înainte cu 3 anĭ luă numele de Ioan Orth, abdicênd la tóte drepturile sale ca archiduce, de doi anĭ încóce a dispărut, nesciind nimenĭ sigur de urma luĭ. Se credea, că a perit și el împreună cu ceĭ-l'alțĭ marinarĭ de pe vaporul „Margaretha", pe care-l cumpĕrase el, făcênd călĕtorii pe mare și despre care se scie, că se nenorocise. De atuncĭ însĕ, de maĭ multe-orĭ se audise prin lume, că Iôn Orth n'a murit și că trăesce prin strĕinătate.

Dilele trecute un anumit Dr. Siemiradzky trimise redacțiuneĭ unuĭ diar din Budapesta o epistolă datată din 28 Aprilie a. c., în care epistólă el spune următórele:

„Pe timpul pretinsuluĭ naufragiu al vaporuluĭ „Margaretha", mĕ aflam în Buenos-Ayres, și audiĭ dela neguțătoriĭ de acolo, că fostul archiduce Ioan își vênduse vaporul unuĭ armator din Buenos-Ayres. Cum vaporul în adevĕr s'a nenorocit lângă Cap Horn, după cum se povestesce, séu că a luat o numire nouă, dispărênd astfel din marină, despre acestea ar puté da sémă numaĭ societatea de asigurare, care a plătit suma de asigurare pentru vapor. Una însĕ este sigur, *că adecă Ioan Orth pe timpul naufragiuluĭ nu era pe vaporul amintit.*

„Șése lunĭ maĭ târdiu, îndată după sinuciderea luĭ Balmaceda, în 1 Aprilie 1892 érășĭ călĕtoriĭ la Santtiago de Chile, unde mĕ întâlniĭ cu maĭ mulțĭ oficerĭ din marina republiceĭ Chile. In clubul german din Santtiago nu era nicĭ un secret, că pretinsul archiduce Ioan dispărut, *stă în serviciul republicei Chile* și că a luat parte, ca oficer de marină, la întregul resbel al insurgenților contra luĭ Balmaceda. Cât a maĭ rĕmas el în serviciile acestuĭ stat, nu sciu, dér e probabil, că a luat parte și la resbelul chinezo-japonez, ca comandant al vaporuluĭ de resbel „Presidente Errazuris", pe care guvernul republican l'a trimis și vêndut Japon'eĭ. Faimele, că Ioan Orth ar fi luat parte și la resbelele civile din Brasilia, sunt false, de óre-ce eu am mulțĭ amicĭ în armata federalistă brasiliană, dintre carĭ nicĭ unul nu scie despre el nemica".

Literatură.

Memoriĭ din 1848/49 de Vasilie Moldovan, broșură elegantă, de 11 cóle, formatul 8°. Prețul unuĭ esemplar e: **50 cr.** séu **1 corónă**, plus 5 cr. porto poștal; pentru România și strĕinătate *1 franc 50 banĭ.* Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, *Brașov* (Brassó) séu la *administrația „Gazetei Transilvaniei"*. Domniĭ abonențĭ aĭ „Gazeteĭ" îșĭ potŭ procura acéstă scriere *de-odată cu reînoirea abonamentuluĭ trilunarĭ la fóiă.*

*

Scrierĭ și vorbirĭ culese apoi directe de *Dr Georgiu Pop.* Acesta este titlul uneĭ broșurĭ polemice de 79 pag., ce a apărut in tipografia unguréscă din Arad. Costă 1 fl.

— Greșescĭ dragul meu, întrerupse Nichita, înțeleg de cine vorbescĭ, dér geaba-țĭ bațĭ capul, căcĭ sunt în codriĭ noștri locurĭ atât de nepătrunse, încât ne este fórte ușor a ascunde urmele odoruluĭ teu; și dela tine asemenea atârnă sĕ nu-ĭ prea apropiĭ de bojdeuca mea. Eră în urmă, fóc-ul meu, noi trebue sĕ facem capĕt vorbeĭ cu căsĕtoria ta, căcĭ maĭ curênd séu maĭ târdiu se póte întêmpla aceea, de care te temĭ așa de mult.

— O, Dómne! când mĕ gândesc la acésta, chiar îmĭ vine ametélă. De ce n'așĭ putea, căsĕtorit cu Catrinuța, sĕ trăesc într'o țéră, unde nimenĭ n'ar îndrăzni sĕ mi-o răpéscă. Eră décă mi-așĭ duce femeia la curte, mi-ar lua-o negreșit, despărțindu-mĕ de ea. E destul sĕ placă numaĭ unuia din boerĭ, care îndată ar și cumpĕra-o cu banĭ, séu în schimb dela stăpânul nostru. O! blăstĕmat fiă césul, în care m'am născut, și ceĭ ce m'au lĕpădat în ieslele grajduluĭ boeresc, adaose Hrițco cu desperare.

— Totușĭ nu te poțĭ plânge de sórtea a, căcĭ trăescĭ în bine, deosebindu-te de alțĭ robĭ, ce pătimesc schingiuirĭ și fóme.

— Și ce-mĭ pasă de binele trupesc, décă inima mea e schingiuită, și lacrimĭ năbușiră din ochiĭ luĭ. Dér de odată tresărĭ și trase cu urechia, căcĭ nu în mare depărtare se audi un glas melodios, vocea Catrinuțeĭ, care scoborea potica codruluĭ cântând. Er ecoul codruluĭ îĭ rĕspundea, și totul sĕmĕna sunetuluĭ limpede al unuĭ clopoțel. Cântecul deveni din ce în ce maĭ lămurit, putêndu-se distinge următórele cuvinte:

Floricica codrului
Ce crescĭ singurică
Sub razele sórelui
Pe-a codrului potică?
Tristă-țĭ va fi sórtea
Déc'aĭ fi menită,
Vêndută ca marfă
Sĕ fiĭ osêndită.*)

Ea cânta cu pasiune pășind pe gândurĭ spre casa părintéscă.

(Va urma.)

*) Cântec vechiu malorus.

Trei parabole ale contelui Tolstoi.

Contele Leon Tolstoi a trimis treĭ parabole uneĭ micĭ reviste rusescĭ, care ca și tóte celelalte, ceruse colaborațiunea sa. Aceste parabole constituesc, în câte-va cuvinte, testamentul sĕu filosofic.

El însu-șĭ, de altminterĭ, s'a însărcinat sĕ ne explice sensul; și póte că nicĭ odată nu șĭ-a expus, ca acum, doctrina sa în terminĭ maĭ lămurițĭ, nicĭ sub o formă maĭ sistematică.

Etă întâia parabolă:

Nisce buruienĭ crescuseră într'o țarină bună. Ca sĕ le stîrpéscă, proprietariĭ țarineĭ s'au pus sĕ le coséscă; dér burienele cresceau maĭ des. Un cultivator bun și înțelept întélnesce pe proprietariĭ țarineĭ și între alte recomandațiunĭ, ce le făcu, îĭ sfătui sĕ nu maĭ coséscă burienele, deórece cresceau maĭ mult: dér sĕ le smulgă din rădăcinĭ.

Insĕ proprietariĭ nu luară în sĕmă sfaturile bunuluĭ cultivator; și buruienile se înmulțiră peste tótă țarina. Atuncĭ unul din proprietariĭ îșĭ aduse aminte și amintĭ tovarășilor sĕĭ sfatul dat odată de bunul cultivator, ca sĕ smulgă iérba cu rĕdĕcinile sale, în loc de a o cosi. Dér ceilalțĭ îl luară în rîs și credură că, séu era nebun, séu glumea, séu că în fine căuta sĕ înșele pe tovarășiĭ sĕĭ, având vr'o intenție ascunsă.

„Tot ast-fel a fost și cu mine", adaogă contele de Tolstoi, „când am voit sĕ amintesc ómenilor preceptul evangelic asupra neresistențeĭ la rĕu".

A doua parabolă:

Câțĭ-va ómenĭ făceau comerciu cu făină, unt, lapte și altele de asemenea. Dorind sĕ se îmbogățéscă maĭ iute, eĭ începură sĕ amestece cu marfa lor tot felul de substanțe strĕine, punênd în făină tărîțe, în lapte apă, fabricând untul cu margarină. Și fiind-că acum nu se găseau în tot orașul decât producte falsificate, locuitoriĭ se obicĭnuiseră cu ele, așa că până în cele din urmă, nicĭ nu se maĭ plânseră.

Dér într'o di, veni o țĕrancă, care păstrase obiceiul de a vinde numaĭ provisiunĭ naturale și care nicĭ-odată nu voise sĕ întrebuințeze mărfurĭ falsificate. Ea de-

ECONOMIA.

Grăpatul Holdelor.

Ferice de cei ce învață din esperiență, din pățania *altora*; căcĭ cei cei ce învață din esperienta *propriă*, plătesc scump, adese-orĭ pré scump învĕțătura lor.

Adevĕrul acesta mĭ-a venit în minte, când am vĕdut în primăvéra acésta scumpetea cea mare a nutrețului, — scumpete, care a făcut pe mulțĭ economĭ de vite, ca cu ocasiunea têrgurilor de țéră, sĕ-șĭ vêndă vitele cu orĭ ce preț, numai ca sĕ pótă plăti măcar o parte din nutrețul consumat preste iérnă și în primăvéră.

Și când socotim, că nutrețul cumpărat, pe lângă puțină ostenélă, s'ar puté produce și în holde, avem tot dreptul de-a dice, că cei mai mulțĭ din plugariĭ noștri învață tot din pățaniile lor proprii, în loc de-a mai învĕța câte ceva și din pățaniile altora.

Adevĕrat, că cei mai mulțĭ, când vĕd, că duc lipsă de nutreț, își dic: „Lasă, că voiŭ cosi mai mult la véră, séu apoi îmĭ voiŭ umpĕra de tómnă, cât îmĭ va mai rebui“; décă vĕd, că li-a cădut vre-o vită în eslea din grajd, fiind-că acésta e prea scundă, éră-și dic: „Lasă, că acum voiŭ sĕ fac alta mai înaltă“, — și așa mai departe, învĕțând tot numai din primejdiile și nĕcasurile proprii.

Plugarul ințelept însĕ, trebue sĕ se silĕscă a învĕța din pățaniile, din cercetările și povețele altora. Una dintre învĕțăturile cele mai folositóre, ce le putem împrumuta dela alțiĭ, este și *grăpatul holdelor*.

Pe la noi vor mai fi póte multe comune, carĭ abia vor fi audit de grăpatul holdelor, pe când în țĕrile mai înaintate în plugărit, grăpatul holdelor se face tot așa de regulat, ca și săpatul cucuruzului.

Se scie, că peste iérnă mai ales, pământul prinde un fel de scórță pe sĕmĕnăturĭ, care, décă nu va fi spartă și împrăștiată la timp, împedecă și zădărnicesce óre-cum, pe timp de secetă, crescerea și desvoltarea sĕmĕnăturilor.

Maiorul de Crud din Anglia a fost cel dintâi, care vĕdênd acea scórță tare pe sĕmĕnăturile sale de tómnă, s'a apucat în anul 1839 și le a grăpat, nu numai în lungul, ci și în latul. Grăpatul acesta l'a făcut el primăvéra în luna lui Aprilie, pe un timp, când sĕmĕnăturile de holde au avut pământul bine svêntat.

Urmarea a fost, că holdele grăpate au dat seceriș mai mulțămitor, ca cele negrăpate, deóre-ce în cele dintâiŭ nu numai, că s'a făcut grâul mai frumos și mai bobonat, dér prin grăpare mulțime de buruenĭ stricăcióse s'au mai stêrpit de prin el.

Ademenit de acéstă ispravă folositóre, nu numai că a continuat a-șĭ grăpa holdele sale în toțĭ aniĭ, dér chiar și pe alții i-a îndemnat și sfătuit la acéstă lucrare, care pentru puținul lucru, ce-l dă plugarului, il rĕsplătesce cu un seceriș îmbelșugat.

Esemplul maiorului de Crud a fost urmat ast-fel și de alțiĭ, carĭ toțĭ au fost mulțămițĭ cu aceste încercărĭ. Ba unii au mers și mai departe, cu deosebire în economiile comassate; ei adecă, cu prilejul grăpatului, s'au pus și au sĕmĕnat în holde trifoi roșu, care la umbra holdei a crescut până la secere așa de mare, încât după secere s'a putut cosi cu miriștea dinpreună, ca nutreț pentru vite.

Sĕmĕnatul trifoiului roșu în holde se póte face nu numai înainte de grăpat, ci chiar și după aceea, deóre-ce fiind sĕmênța lui tare mĕruntă, ea se astupă și de sine, când cade după aceea câte-o plóiă mai mărișóră.

In câmpurile comassate, pămênturile sĕmĕnate cu trifoi roșu se mai lasă câte-un an doi ca trifoiște, și numai după aceea se ară spre tómnă și se sémĕnă cu un fel de spicóse.

La noi sunt încă mulțĭ plugarĭ, carĭ ne-cum sĕ-șĭ grape holdele, dér nicĭ măcar de cultura trifoiului, fiă și pe o întindere mai mică, nu se ocupă cu de-adinsul. Mai mult, sunt plugarĭ, carĭ nicĭ fênațele naturale, pe carĭ cresce iérba de sine, nu le îngrijesc cum se cade.

Ca sĕ nu vorbim de sĕmĕnatul și gunoitul fênațelor sterpe pe iérbă, vom spune numai, că nicĭ măcar nisce mușinóie scóse de sobolĭ nu se risipesc primăvéra, deși acelea, după cum e sciut, împedecă nu numai crescerea ierbei, dér chiar și cositul cum se cade; nicĭ răchitele nu se lăzuesc, pe unde se fac, ci mai bine se ocolesc cu cósa; ba nicĭ fênațele pline de mușchĭ nu se grapă etc. Unde rĕmâne apoi irigarea (udarea) fênațelor lipsite de umedélă pe timp de secetă? și unde canalisarea și scurgerea celor prea umede și apătóse?

In adevĕr, că până când nu se vor cugeta mai cu de-adinsul și plugarii noștri la d'acestea, vor trebui sĕ învețe tot din pățaniile lor proprii.

I. Georgescu.

Producțiunea mierei în Europa.

După cele mai din urmă statistice, în întréga Europă se produce anual 15,000 tone de céră, representând o valóre de 33.750,000 lei, ér producțiunea miereĭ atinge 80,000 tone, adică o valóre de 55.000,000 lei.

Mai mult de cât atât: étă câte-va cifre interesante în ceea-ce privesce producțiunea stupilor de albine în țĕrile din Europa, unde populațiunea se ocupă cu crescerea albinelor.

Germania	1.910.000	stupĭ	dau	20.000	tone miere
Spania . .	1.690.000	„	„	19.000	„ „
Austria . .	1.550.000	„	„	18.000	„ „
Francia . .	950.000	„	„	10.000	„ „
Olanda . .	240.000	„	„	2.500	„ „
Belgia . .	200.000	„	„	2.000	„ „
Grecia . .	50.000	„	„	1.400	„ „
Rusia . .	110.000	„	„	900	„ „
Danemarca	90.000	„	„	900	„ „

Sunt și în Anglia stupării fórte frumóse, mai cu sémă în comitatul Durham. De cea-l'altă parte a Atlanticeĭ, țéra unde producția este mai mare, este, după cât se crede, Statele-Unite, unde nu se numĕră mai puțin de 2.800.000 stupĭ, producênd în fie-care an o cantitate mijlocie de 30.000 tone. In Canada, aprópe un mic orășel numit Becton, se găsesce cea mai mare stupărie, care se află în lume. Ea se întinde pe o suprafață de vre-o 20.000 metri pătrațĭ și conține o armată de 19.000,000 albine, carĭ dau pe fie-care an 35—40.000 kilograme de miere.

Insectele comestibile (de mâncare).

Nu tótă lumea ia din împĕrăția animalelor, pentru mâncarea ei, numai aceleașĭ ființe.

Din contră ceea ce unele națiunĭ estimézǎ, chiar ca delicios, altele aruncă, calificându-l, de spurcat, de revoltător al gustului și al stomacului.

Noi mâncăm, plătind chiar scump, porcul, racul, etc., a căror viéță și hrană sunt dintre cele mai murdare, pe când ne cuprinde disgustul numai décă am audí, că cine-va, chiar peste mărĭ și peste țĕrĭ, mânâncă brósce, șerpĭ, vermĭ, lăcuste, pisicĭ etc.

Mâncăm cu deliciu melciul, dér ne cutremurăm gândindu-ne numai, la un cărăbuș!

Vênătorilor le lasă gura apă, înghit în sec, când se gândesc numai la mațele sitarului, în carĭ Dumnedeu scie câțĭ viermĭ s'au digerat.

Câțĭ nu plătesc fórte scump stridii aduse cu marĭ cheltuelĭ, pe când alții au grĕță numai imaginându-șĭ posibilitatea, că acest molusc, încă viu, sĕ-le gâdele gâtul?

Englesii nu pot audi de brósca ordinară, pe care Francesii o caută, pe când aleg brósca țestósă pentru prândurile luxóse.

Pe mesele princiare, în Japonia, o bucată pregătită cu lipitorĭ este o raritate prețiósă.

Romanii din timpul lui Pliniu mâncau cu mare gust vermele unui fluture, care trăesce în cója putredă a unor arborĭ, a stejarilor. Ei mai îngrășau încă cu făină pe aceștĭ viermĭ, înainte de-a se deda plăcerei, ca sĕ-i strivéscă între dințĭ și sĕ-i guste, înainte de a-i înghiți cu mare satisfacțiune.

Locuitorii din Madagascar prețuesc mult mâncarea de viermĭ de mătase friptĭ.

Unii oficerĭ de marină, europenĭ, carĭ au avut mirare, ca sĕ guste acest soiu de bucate, afirmă că 'l-au găsit de o bunătate rară.

In insulele Antile este un vierme mare al Palmierilor, care fript, servesce la óspețele de onóre.

Chinesii mănâncă cu mare gust vermii muscelor de casă; prăjițĭ cu diverse sosurĭ, aceștĭ viermĭ sunt găsițĭ prea gustoșĭ.

Hotentoții petrec óre întregĭ, căutând în capul lor un vênat mĕrunt, dér tot-déuna abundent, cu care chiar se desfată.

Dér sĕ viu la locuste.

Usul de a mânca aceste insecte este vechiŭ de tot.

Evreii vechĭ le caută mult.

Popórele vechĭ ale Athenei alergau mai ales după lăcusta plină de ouĕ.

In Egipt și în Maroc lăcustele se vênd ca racii, pe piețe.

Tot așa și la Bagdad.

Lăcustele se mănâncă fierte, prăjite, fripte, după ce li-s'au smuls aripile.

In Asia și Africa centrală și chiar cea septentrională, lăcustele sunt în cantitate pe piețele orașelor.

Marele esplorator, Dr. Livingstone, afirmă, că lăcustele constitue o adevĕrată bine-facere pentru populațiunile africane, în unele circumstanțe.

Nu i-au plăcut lăcustele fierte, însĕ prăjite le-a găsit escelente; el le pune pe aceeașĭ linie cu cei mai bunĭ racĭ, de al căror gust, gustul lor se apropie mult.

Același voiajor afirmă, că unele furnicĭ, în Africa, nu sunt mai puțin gustate de multe popóre, ce locuesc acest continent. Mai ales sunt preferate furnicile-femenine pline de ouĕ.

Acest ilustru esplorator mai afirmă, cum că într'o di, fiind visitat de un șef bushiman al unui trib, i-a oferit o dulcéță de persicĭ și 'l-a întrebat, décă a mai gustat vr'o dată așa lucru bun.

Africanul 'i rĕspunse, întrebându-l:

D-ta ai mâncat termite (ouele furnicilor borțóse?)

Nu! i-a rĕspuns esploratorul.

Ei bine, a dis Africanul: décă ai mânca câte-va furnicĭ borțóse, nu vei dori alt-ceva mai bun!

(„Ap. Săn.“)

POVEȚE.

Cum se face vinul de miere. Vechii Germanĭ aveau puțin vin, séu de loc. Nu cunosceau berea, căcĭ nu esista încă. Bucatele lor erau fórte simple, cu tóte aceste erau un popor viguros; ajungeau la o etate înaintată și se bucurau de o sănĕtate estraordinară. Acéstă etate înaintată și acea sănĕtate o atribuiau *metului* séu vinului de miere. Pĕcat, că acéstă bĕutură nobilă e așa de puțin cunoscută și în locul ei a venit berea, care prin mijlócele artificiale de preparare de multe-orĭ nu e sănĕtósă.

Preotul Kneipp prepară vinul de miere în modul următor: pun 60 până la 65 litre de apă într'un casan curat. După ce se încăldesce, amestecă ca la 6 litri miere, apoĭ totul fierbe încet 1 cés și jumĕtate. Din când în când luăm cu lingura spuma murdară de pe suprafață. După fierbere, acéstă apă de miere se pune în vase de tinichea, séu de pământ. După ce se rĕcesce, însĕ nu de tot, se pune într'un butoiu fórte curat. Cepul sĕ nu fiă întărit, ca sĕ mai rĕsufle. Décă pivnița e destul de caldă, atuncĭ fierberea începe în 5—10 dile. După 14 dile de fierbere acest vin de miere se trage într'un alt butoiașĭ. Drojdia se dă la o parte. In butoiul al doilea fierberea ține 10—14 dile și după ce vinul se liniștesce, în cât nu se mai aude în vas, atuncĭ se astupă bine. După 3—4 sĕptĕmânĭ se limpedesce și e bun de bĕut. Décă se trage în sticle, se astupă bine și se ține în năsip rece, el muséză binișor în câte-va dile.

Acéstă beutură e fórte rĕcoritóre, de aceea e bine sĕ se dea bolnavilor de frigurĭ. Când bolnavii nu pot sĕ bea nicĭ vin, nicĭ bere, cea mai bună beutură este acest vin de miere. El e bun însĕ și pentru cei sănĕtoșĭ, dér sĕ se bea numai în porțiunĭ micĭ.

Credințe deșerte.

Descântece de cés rĕu.

(Audite dela o babă de pe Valea-Almașului)

Se luară Arhangel Gavrilă cu Arhangel [Mihăilă,

---

clară comercianților, că se va încerca cu încăpăținare, ca sĕ le deprecieze marfa. Atuncĭ negustoriĭ începură sĕ-șĭ bată joc de ea și tot orașul se năpusti asupra ei, imputându-i, că vrea sĕ deprecieze tóte provisiunile și că pretinde, ca ómenii sĕ fiă condamnațĭ sĕ mórá de fóme.

„Tot ast-fel a fost și cu mine“, adaogă contele Tolstoi, „când 'mĭ-am expus părerile asupra sciinței din timpul meu. Când am dis, că acéstă sciință, care ni-se debitéză în bazarurile nóstre sciințifice, era făcută cu margarină, și că n'avea nimic comun cu singura șciință seriósă și veritabilă, tótă lumea s'a pus sĕ mĕ înjure și a voit sĕ mĕ facă sĕ înțeleg, că nefiind eu însu-mĭ un savant de profesiune, nu era de talia mea sĕ tratez subiecte așa de marĭ“.

Étă și a treia parabolă:

Mai mulțĭ călĕtorĭ pe la apusul sórelui se rătăcesc într'o pădure. Uniĭ propun sĕ apuce spre drépta, alțiĭ recomandă direcțiunea apusă. Numai unul din toțĭ socotesce, că e mai bine, ca mai întâi, sĕ se oprescă un moment, sĕ se uite în jurul lor, sĕ se chibzuéscă, sĕ reguleze drumul după posițiunea stelelor și așa mai încolo. Dér nimenĭ nu vré sĕ-l asculte; și tovarășiĭ de călĕtorie încep sĕ-l ocărască și sĕ-l înjure, imputându-ĭ, că vré sĕ le insufle discuragiarea și inerția.

„Tot astfel a fost și cu mine, adaogă Tolstoi, când am încercat sĕ dau a înțelege, că drumul pe care apucasem în pădurea profundă a chestiei sociale, póte că nu era drumul bun, ce aveam de urmat; că în tot casul era mai bine sĕ ne fi oprit un moment, ca sĕ ne chibzuim și sĕ ne fi regulat calea pe óre-care principii generale și esterne, pe care în tot momentul le aveam sub ochii noștri. Atuncĭ toțĭ din jurul meu s'au supărat și s'au grăbit sĕ-'mĭ înăbușe vocea cu strigătele cele mai variĭ; și mĭ-a rĕmas reputația de-a fi un apostol al lenei, al descuragierei și al inerției“.

Tot tăind și adeverind,
Prin pământ, pe sub pământ,
Prin érbă, pe sub érbă,
Prin frundă, pe sub frundă.
Nime 'n lume nu-i audia
Numai Maica Sântă
Care-i întreba:
Unde mergețĭ, Arhangel Gavrilă cu Arhna- [gel Mihailă?
— Mergem sĕ căutăm césul cel rĕu,
La pĕcurar și la mielar.
— Césul cel rĕu nu-i la pĕcurar și la [mielar,
Ci-i la N. în crucile șelelor,
In mijlocul spatelor.
— Bine alege-l, Maică Sântă,
Bine culege-l:
Din tot ciontuțu,
Din tótă vênuța,
Din creerii capului,
Din fața obrazului,
Din vederea ochilor,
Din audul urechilor.
Că de n'a eși:
Cu cuțitul înpunge-l'om,
Cu sĕcurea ciopli-l'om,
Mare boț face-l'om
Și'n mare țipa-l'om*)
Acolo sĕ piară,
Acolo sĕ respiara
Ca roua de sóre,
Ca scuipitu sub picióre.

(Se dice în fiă-care di de 9-ori până trece durerea)

Vasiliu Dumitraș,
învĕțător.

MULTE ȘI DE TOATE.

Paradă de cânĭ.

In Zvirnik (Bosnia) a fost dilele trecute o mare paradă militară de cânĭ. Generalul Sommer a făcut o revistă asupra cânilor de rĕsboiu din provinciile ocupate. Cânii au avut de-a face cu acest prilegiŭ un esamen formal din ceea ce au învĕțat. Ei avură sĕ ducă și sĕ aducă însciințările diferitelor trupe, ce erau postate între délurĭ la o depărtare de 2—3 óre. Cânii aveu atêrnată la gât o struiță de piele. Când cânele pléca sĕ ducă o înscintare séu un raport, pe straița lui dela gât e pusă inscripțiunea germană: *„Abgesendet“* (s'a espedat), ér după ce cânele și-a isprăvit afacerea și se întórce îndĕrĕt, 'i se pune pe straiță inscripțiunea: *„Abgefertigt“* (s'a regulat.) E interesant, că acești cânĭ cunosc atât de bine rangul militar, încât când sosesc la tăberă, în-tot-déuna se duc la ofițerul cel mai înalt în rang și aceluia îi predau posta. Decă cânii se pórtă rĕu, sunt dușĭ la raport și se pedepsesc tocmai așa, ca și cătanele de rênd: cu închisóre, cu subtragerea mâncării etc. Cei mai bunĭ cânĭ de rĕsboiŭ sunt cei de rassa cânilor, carĭ păzesc casele, numițĭ comondorĭ. Menajul îl căpĕtă, ca și ostașii: cânele se duce la bucătăriă, acolo 'i-se dă porțiunea sa de carne, dér nu s'ar atinge de ea pentru tótă lumea, până când mai marele sĕu nu-i dă voiă s'o mânânce.

La esamenul de cânĭ din Zvornik, premiul cel dintâi l'a căpĕtat cânele *„Lord“* dela batalionul 3 al regimentului de infanteriă 25, pe care generalul, în ființa de față a tuturor cânilor și a ofițerilor de stat major, l'a lăudat și ca rĕsplată l'a dăruit cu 50 fl., destinațĭ pentru îmbunătățirea costului lui. Mai marele și instructorul acestui câne încă a primit un premiu de 25 fl. Au mai fost premiațĭ din partea generalului cânii: *„Black“* din regimentul 23 și *„Hector“* din regimentul 2 de artileriă. După isprăvirea revistei, cânii au defilat înaintea generalului.

*

Cum postesc Muscalii?

Rusia, țéra Muscalilor, e cunoscută astădĭ între cele mai religióse țĕrĭ, deórece acolo atât poporul de rênd, cât și tóte persónele de distincțiune țin cu sfințeniă la prescrisele religiei lor. Acésta se póte vedé și din modul, cum țin ei posturile. In Petersburg în timpul postului se vinde carnea cu prețurĭ de totului tot marĭ, dér nicĭ așa nu se pré póte căpĕta, așa că vrênd nevrênd trebue sĕ postéscă chiar și aceia, a căror consciință póte că i-ar ierta sĕ mănânce și de dulce. Timp de șése sĕptĕmânĭ, cât ține postul, poporul nu mănâncă, decât pâne, ridichĭ, cépă, verdă și teă. Din când în când mai ia și câte puțin pesce. Militarii, pe lângă tótă slujba lor cea grea, încă sunt silițĭ sĕ postéscă asemenea celorlalțĭ. Modul acesta de viéță pe mulțĭ îĭ slăbesce tare, ér bólele de stomac se înmulțesc peste mĕsură, mai ales find-că clima cea rece a Rusiei pretinde o hrană bună și nu e nicĭ decum potrivită cu postul.

E mare raritate, décă în Rusia nu ține cine-va posturile. Chiar și așa numiții „liberĭ cugetătorĭ“ țin, décă nu mai mult, dér cel puțin prima și ultima sĕptĕmână a postului. Causa este și faptul, că în Rusia puterea statului nu numai că nu lucréză în contra religiosității creștinilor, cum se întémplă la noi, dér din contră, ea însa-șĭ îngrijesce de respectarea ei. Așa, de esemplu, orĭ-ce funcționar de stat din Rusia, pentru-ca sĕ pótă încăpé în slujbă, trebue sĕ dovedéscă cu act oficios, că cel puțin odată în an s'a spovedit. Apoi în sĕptĕmânile de post nu este sĕ cânte nicăirĭ musica, teatrele sunt închise concertele sunt oprite.

E de prisos a mai spune, că după un post atât de strajnic, pentru poporul Rusiei Crăciunul și mai ales Pascile sunt sĕrbătorite în mod mai festiv, ca la alte némurĭ. In Sâmbăta Pascilor pe la miedul nopții începe o viéță nouĕ. Multe case se ilumineză, pe stradele orașelor circulă mii și mii de ómenĭ, ér de pe coperișele edificiilor fâlfâcă stégurĭ în semn de bucuriă. Când credincioșii, turtițĭ de fóme, se reîntorc dela biserie, își găsesc mesele încărcate în mod așa de bogat, cum rar se mai întêmplă în decursul anului.

*

Un nou serviciu făcut de cânĭ.

Cânele, cel mai inteligent și mai simpatic dintre animalele domestice, acel care se asociază la bucuriile și întristările nóstre, n'a voit sĕ rĕmână mai pe jos în domeniul sciințific, și étă-l devenit electrician!

Se scie, cât e de greu a face sĕ trécă cablurile prin tuburile subterane în canalisărĭ electrice. Compania Crompton în Anglia, posedă un câne dresat pentru acéstă lucrare și care a devenit deja celebru prin priceperea, cu care o esecută. Cânele se numesce „Strip“ și are specialitatea de a întroduce firul conductor în tuburĭ de o lungime de mai multe mile. Se légă firul de sgarda lui Strip, apoi 'i-se dă drumul în tub, Strip alérgă până la cealaltă estremitate, unde îl aștéptă un lucrător, care desprinde firul dela sgardă, ér Strip se întórce îndĕrĕt cu alt fir, unde scie, că îl aștéptă recompensa: un ciolan de ros.

---

*) Țipa-arunca.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

APRIL are 30 dile. PRIER.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	23 † Sf. m. George	5 Piu V., Goth.
Lunĭ	24 S. Sava și Elisab.	6 Ioan de Herm.
Marțĭ	25 † S. ap. Marcu	7 Sanislav
Mer.	26 S. m. Vasiliu	8 Arch. Mich.
Joi,	27 S. Sim. fr. D-lui	9 S. p. Geor. N.
Vin.	28 S. ap. Ias. și S. M.	10 Isidor
Sâm.	29 Ss. 9 mucenicĭ	11 Adolf

Cursul losurilor private

din 1 Mai 1895.

	cump.	vinde.
Basilica	8.10	8.50
Credit	201.50	202 —
Clary 40 fl. m. c.	59.—	60.—
Navig. pe Dunăre	140.—	150.—
Insbruck	27.—	—.—
Krakau	27.90	28.50
Laibach	23.75	24.25
Buda	63.—	64.50
Palffy	59.—	60.—
Crucea roșie austr.	17.25	18.—
dto ung.	11.25	11.50
dto ital.	13.50	14.—
Rudolf	24.50	—.—
Salm	71.50	73.50
Salzburg	26.50	27 50
St. Genois	73.—	74.—
Stanislau	42.75	46.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	150.—	—.—
dto 4% 50	70.—	—.—
Waldstein	54.—	—.—
Serbescĭ 3%	42 50	43.50
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	131.—	132.—

„ALBINA“ institut de credit și de economii

Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor de cassă în luna lui Aprilie 1895.

Intrate:

Numĕrar cu 1 Aprilie 1895	fl.	3,448.25
Depunerĭ spre fructificare	„	125,389.33
Cambii rĕscumpĕrate	„	73,977.66
Conturĭ curente	„	98,117.56
Imprumuturĭ pe efecte și alte împrumuturĭ	„	16,046.30
Imprumuturĭ pe producte	„	1,263.26
Monetă	„	652.03
Comissiunĭ	„	2,878.14
Interese și provisiunĭ	„	8,376.33
Diverse	„	14,753.73
	fl.	344,902.59

Eșite:

Depunerĭ spre fructificare	fl.	146,934.09
Cambii escomptate	„	75,343.88
Conto curent	„	72,364.69
Imprumuturĭ pe efecte și alte împrumuturĭ	„	26,878.—
Imprumuturĭ pe producte	„	5,539.77
Monetă	„	9,538.54
Comisiunĭ	„	1,494.33
Interese și provisiunĭ	„	1,058.73
Spese și salare	„	2,028.37
Diverse	„	1,009,05
Numĕrar cu 30 Aprilie 1895	„	2,713.14
	fl.	344,902.59

V. Bologa m. p. dirigent. **N. P. Petrescu** m. p. adjunct.

V. Üveges m. p. comptabil.

Bursa de Bucurescĭ

din 1 Mai n. 1895.

Valorĭ	Dobêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	100.—
Renta amortisabilă	5%	„ „	98.¼
„ „ (Impr. 1892	5%	Ian.-Iul.	99 ½
„ „ din 1893	5%	„ „	93 ½
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	95 —
„ „ (Impr. de 32. ½ mil.	4%	Ian.-Iulie	95.⅜
„ „ (Impr. de 50 mil	4%	„ „	88 ⅝
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	88.¾
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	88 ⅝
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	88 ⅝
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	103 —
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	280.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	96. —
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	96 ½
Scrisurĭ fonciare rurale	5%	Ian.-Iulie	92 ¼
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	101.½
„ „ „ „	5%	„ „	89 ¾
„ „ „ Iașĭ	5%	„ „	80.½
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	97.—
	V. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1542.
Banca agricolă	500	150 v.	132.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	414.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	438.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	137.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	105.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	300	„ „	—.—
„Bistrița“ soc. p. f. hârtii 30 „	1000	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	200	„ „	—.—
20 francĭ aur			20.04

SCOMPTURĬ:

Banca naț. a Rom.	6%	Paris	2½%
Avansurĭ pe efecte	7%	Petersburg	4½%
Casa de Depunerĭ	7½	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	4%	Elveția	3%

Tĕrgulŭ de rîmătorĭ din Steinbruch.

La 30 Aprilie n. 1895

Starea rîmătorilorŭ a fost de 156.859 capete, la 1 Mai au întratŭ 5583 capete și au eșit 2091 rĕmânêndŭ la 2 Mai un numĕr de 160.351 capete.

Se noteză marfa: **ungurĕscă vechea grea** dela 44.— or. până la 45.— cr marfă **ungurĕscă tineră grea** dela 46.— cr. până la 47.— cr., **demijloc** dela 45.— or. până la 46 — cr. **ușóră** dela 46.— or. până la 47.— cr.

Marfă țĕrănĕscă **grea** dela 44.— până la 44.½ or. de **mijloc** dela 44.— or. până la 45.— or. **ușóră** dela 45.— or. până la 45.½ or.

Marfă sêrbĕscă, **grea** dela 45.— or. până la 46.— cr. Transito, **mijlociă grea** dela 45.— or. până la 46.— cr. transito **ușóră** dela 44.— or. până la 45.— or.

Porcii îngrășațĭ de unŭ anŭ dela —.— or. până la — or., îngrășațĭ cu cucuruz dela — or. până la — cr. Cântărițĭ la gară cu —.— or. la până — cr..

Prețurile cerealeor din piața Brașovŭ.

Din 3 Mai st. n. 1895

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valutaa triaoă. fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	6	20
„	Grâu mijlociu	5	50
„	Grâu mai slab	5	—
„	Grâu mestecat	4	—
„	Sĕcară frumósă	3	80
„	Sĕcară mijlociă	3	50
„	Orz frumos	4	30
„	Orz mijlociu	3	60
„	Ovĕs frumos	2	70
„	Ovĕs mijlociu	—	—
„	Cucuruz	5	—
„	Mălaiu	5	—
„	Mazĕre	6	—
„	Linte	7	—
„	Fasole	6	—
„	Sĕmênță de in	10	—
„	Sĕmênță de cânepă	4	80
„	Cartofĭ	1	40
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	44
„	Carnea de porc	—	48
„	Carnea de berbece	—	—
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt	23	—
	Sĕu de vită topit	33	—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 1 Mai n. 1895.

Sĕmințe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănățenesc	80	7.35	7.40
Grâu dela Tisa	80	7.40	7.45
Grâu de Pesta	80	7.35	7.40
Grâu de Alba-regala	80	7.35	7.40
Grâu de Bácska	80	7.45	7.50
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Sĕmințe vechi orĭ nouĕ	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	până
Sĕcară		70—72	5.95	6.—
Orz	nutreț	60—62	6.40	6.60
Orz	de vinars	62.64	6.65	6.90
Orz	de bere	64.66	7.10	8.10
Ovĕs		39.41	6.85	7.10
Cucuruz	bănăț.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	78	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirișcă	„	—	—.—	—.—

Prețul pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiul	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungur.	36.—	41.—
—	francesă		—.—
—		—.—	—.—
„	roșiă	57.—	64.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	47.50	48.—
„	dela țéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	41.50	42.—
„	afumată	45.—	46.—
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în buțĭ	9.—	9.50
„	din Serbia în sacĭ	9.—	9.50
Lictar	slavon nou	17 50	18.—
„	bănățenesc	—.—	—.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoșĭ	unguresci		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
„	Drojdiuțe de spirt	—.—	—.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Mai 1895.

Losurĭ din 1860	158.40
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1078.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	461.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	400.50
Napoleondorĭ	9.69½
Mărcĭ imperiale germane	59.80
London vista	122.30
Paris vista	48.47
Rente de corône austr. 4%	101.55
Note italiene	45.90

Cursul pieței Brașov.

Din 4 Mai 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.65	Vênd.	9.68
Argint român.	Cump.	9.60	Vênd.	9.65
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.66	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump.	5.70	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		—.—	Vênd.	—.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Deschiderea grădinei la „RAȚĂ“ (Scheiŭ.)

Am onórea a aduce la cunoscința On. publ., că **Dumine-că în 5 Maiŭ,** fiind timp favorabil, **se va deschide grădina** din restaurația cea veche și recunoscută de fórte bună,

„La Rață“

în Brașov, Strada Catarinei (Scheiŭ).

Pentru mâncărĭ bune și gustóse este fórte bine îngrijit, ase-menea se vênd vinurĭ escelente și curate, precum și renumita

Bere de Habermann, așa numită **KRONEN.**

Salonul stă la disposiție, pentru întrunirĭ și petrecerĭ, precum și **popicele,** pentru societățĭ restrînse.

Rugându-mĕ pentru visitare cât mai numĕrósă, sunt cu tótă stima gata spre serviciu:

George Lurtz,
restaurateur.

693,3—3

„Incuragiațĭ pe adevĕrațĭ industriașĭ!“

Croială universelă.

ANUNȚ.

Am onóre a aduce la cunoscința on. public, că **mi'am deschis**

o croitorie bărbătéscă,

în Brașov, Strada Porțĭ Nr. 6, etagiul I. unde se confecționéză orĭ-ce fel de haine bărbătescĭ, după sistemurile cele mai nouĕ.

După o praxă mai îndelungată în străinătate și în școla de croială din Budapesta, mĕ pun în posiție a corespunde cerințelor On. Public, atât prin croitul meu după moda cea mai nouă, cât și printr'o lucrare conscențiósă, fină și promptă, pe lângă prețurĭ moderate.

Rog pe On. Publ. a mĕ încuragia cu cercetare cât mai numĕróse, asigurându-l, că îl voi mulțumi în tótă privința.

Cu tótă stima:
GEORGE BUCĂ,
croitor bărbătesc,
în Brașov, Strada Porțĭ Nr. 6. etagiul I.

2—3

Prețurĭ moderate.

A V I S U !

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administrat. „Gaz. Trans.“

Orele de cassă dela 8—1.

Birourile: Târgulŭ botelorŭ nr. 22, etagiulŭ I.

Giro-Conto la banca Austro-Ungară.

„ALBINA“

INSTITUTŬ DE CREDIT ȘI DE ECONOMIĬ
FILIALA BRAȘOVŬ

Cec-Conto la poștă Nr. 505.

primesce depunerĭ spre fructificare pe lângă $4\frac{1}{2}\%$ netto, solvindŭ însașĭ darea de interese;

sconteză polițe comerciale cu $5\frac{1}{2}\%$;

accórdă împrumuturĭ cambiale și cambial-ipotecarĭ cu 6%;

deschide credite în cont corrent sub cele mai avantagióse condițiunĭ;

accórdă împrumuturĭ pe hârtiĭ de valóre, monede, giuvaere și mărfurĭ cu 6%;

cumpĕră și vinde cu prețurile cele mai convenabile **monede și hârtiĭ de valóre** indigene și străine, în specialŭ de cele românescĭ;

rĕscumpĕră fără nicĭ o detragere **cupóne, escompteză cupóne** înainte de scadență, și

cumpĕră cu celŭ mai urcatŭ prețŭ **cupóne dela efecte române;**

efectueză în modulŭ celŭ mai culantŭ **încassărĭ și plățĭ** pe piețele din țĕră și streinătate;

esecută în comisiune orĭ-ce **însărcinărĭ de bancă** sub cele mai ieftine condițiunĭ;

închiriéză magazine și locurĭ libere de depou, pe teritoriulŭ seŭ **strada Gării Nr. 45,** care, situatŭ nemijlocitŭ lângă gara drumului de fierŭ de statŭ, e legatŭ prin șine proprii cu acésta și investitŭ cu dreptulŭ de vĕmuire și cântărire oficiósă prin organele drumului de fierŭ de statŭ;

primesce în calitatea sa ca representantă principală a societății de asigurare EQUITABLE din New-York **oferte pentru asigurărĭ pe viéță** sub condițiunile favorabile, particulare a acesteĭ societățĭ.

Onorabilelorŭ administrațiunĭ de fondurĭ și p. t. D-lorŭ capitaliștĭ le recomandă pentru plasarea de capitale

Scrisurile fonciare de 5% ale „Albinei“

ale cărorŭ cupóne sĕ rĕscumpĕră semestrulŭ fără nicĭ o detragere, și carĭ se află de vêndare în cursul dilei a bursei din Budapesta, în piese de 500, 1000 și 2000 de coróne. Comparêndŭ cursurile și produsulŭ celorlalte efecte indigene, se póte susținea cu totŭ dreptulŭ, că

Scrisurile fonciare „Albina“ de 5%

suntŭ ađĭ relativŭ cele mai ieftine și totodată mai productive din efectele cotate la bursa din Budapesta.

Bonitatea absolută a foncierelorŭ „Albina“ e garantată prin valórea celŭ puținŭ întreită a ipotecelorŭ pe basa cărora se esmitŭ, prin fondulŭ specialŭ de asigurare a scrisurilorŭ fonciare care e de fl. 200.000 și în fine prin totalitatea orĭ și căreĭ alte averĭ a institutuluĭ.

27-*

Orele de cassă dela 8—1.

Anunciurĭ
(inserțiunĭ și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administrațiunĭ. In casulŭ publicărĭi unuĭ anunciu maĭ multŭ de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se face maĭ de multe-orĭ.

Administrațiunea
„Gazeta Transilvaniei.“

Móră de vêndare.

Móra de pe Tocile Nr. 1
Suburbiu Schei Brașov.

Fosta proprietate a **Julianei Abri,** **împreună cu tóte localitățile de locuință**

este de vêndare.

Condițiile se pot vedé la Domnul **Carol Paul** curatoru societăți de pomormêntare din Brașov, Strada Castelului Nr. 50.

692,2—3

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în Librăria Nicolae Ciurcu.

